

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 13.12.2005
KOM(2005) 658 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG
EUROPA-PARLAMENTET**

om revision af strategien for bæredygtig udvikling

En handlingsplatform

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om revision af strategien for bæredygtig udvikling

En handlingsplatform

(EØS-relevant tekst)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	En handlingsramme.....	4	
2.	Skabe forandring: Fokus på hovedemner.....	6	
2.1.	Klimaændring og ren energi.....	7	
2.2.	Folkesundhed	8	
2.3.	Social eksklusion, demografi og migration.....	9	
2.4.	Forvaltning af naturressourcer	10	
2.5.	Bæredygtig transport.....	11	
2.6.	Globale udfordringer i forbindelse med fattigdom og udvikling.....	12	
3.	Resultater.....	13	
3.1.	En mere effektiv opfølgning	13	
3.2.	Bedre politikudformning.....	14	
4.	Konklusioner	17	
Anneks 1 Erklæring om ledende principper for bæredygtig udvikling Rådet for den Europæiske Union Formandskabets konklusioner DOC 10255/05 Bryssel Det Europæiske Råd 16 og 17 juni 2005			18
Anneks 2 MÅL, POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER TIL AT SKABE FREMDRIFT I STRATEGIEN FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING			21
1.	BEKÆMPELSE AF KLIMAÆNDRINGERNE	22	
2.	SUNDHEDSFREMME - FOLKESUNDHED	23	
3.	BEKÆMPELSE AF SOCIAL Udstødelse og håndtering af DEMOGRAFISKE ÆNDRINGER	24	
4.	EN BEDRE FORVALTNING AF NATURRESSOURCERNE.....	26	
5.	MERE BÆREDYGTIGE TRANSPORTMIDLER.....	28	

6. BEKÆMPELSE AF FATTIGDOM I VERDEN OG FREMME AF UDVIKLING 30

Anneks 3 2005 revisionen af EU's strategy for bæredygtig udvikling Første resultater og fremtidige sigtemærker Meddelse fra Kommissionen til Rådet og det Europæiske Parlament {COM(2005) 37 } 33

Revision af EU's strategi for bæredygtig udvikling

Europæerne lægger stor vægt på *livskvalitet*. De vil have velstand, et rent miljø, et godt helbred, social beskyttelse og retfærdighed. Ikke blot for sig selv, men også for deres børn og børnebørn. Over for en verden i hurtig forandring – en verden, hvor forandringen går så hurtigt, at det kan blive vanskeligt for økonomien, det sociale netværk og naturen at følge med sig – må Europa moderniseres og holde sig på forkant med udviklingen. Det er en udfordring at kunne opretholde en fremdrift, som virker gensidigt befordrende for økonomisk vækst, social velfærd og miljøbeskyttelse.

Denne udfordring og behovet for forandring blev anerkendt af Det Europæiske Råd i Göteborg i 2001 med vedtagelsen af strategien for bæredygtig udvikling, hvortil der blev føjet en ekstern dimension i 2002 på Det Europæiske Råds møde i Barcelona. Principperne og målene for bæredygtig udvikling – økonomisk velstand, social retfærdighed, miljøbeskyttelse og internationalt ansvar – blev igen bekræftet på Det Europæiske Råds møde i juni 2005, hvor der blev vedtaget vejledende principper for bæredygtig udvikling, og de havde en central plads i drøftelserne mellem de europæiske statschefer i Hampton Court i oktober 2005.

Europa er kommet godt i gang med at anvende disse principper for bæredygtig udvikling. Der er taget vigtige initiativer i den fornyede Lissabon-proces hvad angår det sociale område og miljøbeskyttelse. Men med den fart, som forandringen foregår i, er det nødvendigt med yderligere bestræbelser for at holde Europa på den rette vej mod bæredygtighed. Det kan ske ved, at der gøres en større indsats for vækst og beskæftigelse, samtidig med at der udvises vilje til at opretholde og beskytte Europas sociale og naturmæssige arv, fremme innovation, udvikle politikker på en integreret måde og tilbyde finansielle midler.

Regeringerne vil altid være vigtige, når der skal findes en løsning, da det er dem, der sætter rammerne for borgernes og virksomhedernes beslutninger. Men bæredygtig udvikling handler ikke kun om, hvad regeringerne kan gøre. Alle interessenter, især virksomheder og borgere, må have beføjelser til og gives incitament til at foreslå nye, innovative måder at tackle udfordringerne på og gribe de muligheder, der er. Europa kan ikke tackle disse udfordringer alene og har vist vilje til at arbejde med internationale partnere om globale emner og i et globalt perspektiv.

1. EN HANDLINGSRAMME

Bæredygtig udvikling er det altovervejende langsigtede mål for Den Europæiske Union, som det fremgår af traktaten. Det Europæiske Råd fastlagde i 2001 en strategi til at nå dette mål med. Siden da er ambitionerne blevet omsat til politiske initiativer, som nu er ved at give konkrete resultater.

Indsatsrammerne er på plads. På den økonomiske side er den fornyede Lissabon-strategi motoren for vækst og beskæftigelse. Med den vil EU kunne tilpasse sig udfordringerne fra global konkurrence og en aldrende befolkning. En stærkere europæisk økonomi er altafgørende for og en del af bæredygtig udvikling; hermed vil der kunne tilvejebringes midler til at investere i for eksempel et renere miljø, bedre uddannelse og sundhedspleje og i social beskyttelse. Og en mere bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og større social retfærdighed er afgørende for, om det lykkes os økonomisk set.

EU erkender, at alt dette hænger sammen, og udnytter derfor vekselvirkningen mellem økonomisk politik, social politik og miljøpolitik. Kommissionen er nu ved at foretage en konsekvensanalyse af alle vigtige politikforslag for at kunne vurdere deres bidrag til bæredygtighed. Reformen af landbrugs- og fiskeripolitikken, styrkelsen af politikken for udvikling af landdistrikter samt moderniseringen af samhørighedspolitikken er et udtryk for denne vilje til at opnå integrerede politikker. EU har indført en politisk ramme til at bekæmpe klimaændringer, blandt andet et ambitiøst system om handel med CO₂-emissioner for at tilskynde industrivirksomheder til at reducere deres udslip billigst muligt.

Der er blevet vedtaget mange tværgående og tematiske strategier og handlingsplaner¹, og de er ofte ledsaget af specifikke mål og milepæle. Der er tale om fælles bestræbelser på en bred vifte af områder, for eksempel for at forbedre sikkerhed, folkesundhed og social inklusion, styrke samhørigheden, standse tab af biodiversitet og forbedre jord-, vand- og luftkvaliteten. Medlemsstaterne såvel som de lokale og regionale myndigheder har også truffet foranstaltninger på alle områder, for eksempel for at bekæmpe social eksklusion, forberede konsekvenserne af et aldrende samfund, reducere drivhusgasemissioner og forbedre kvaliteten af lokal offentlig transport².

I denne revision er der taget hensyn til disse resultater, og der er fastlagt yderligere konkrete tiltag for de kommende år. Det er kulminationen på den undersøgelse, der blev igangsat i begyndelsen af 2005, og som har resulteret i tre nært forbundne elementer, der udgør en samlet pakke:

- en meddelelse fra Kommissionen vedtaget i februar 2005, hvor der gøres status over fremskridtene og foreslås kommende retningslinjer
- vejledende principper vedtaget i juni 2005 af Det Europæiske Råd
- denne meddelelse, der fokuserer på gennemførelse og tiltag.

Under udarbejdelsen af denne pakke har Kommissionen foretaget høringer og indhentet udtalelser fra Rådet, Parlamentet, medlemsstaterne, ngo'er, borgere og interessenter³. Denne dialog viste med al tydelighed, at den fornyede strategi må være mere målrettet, have en mere klar ansvarsdeling, der må være et bredere ejerskab og ydes mere støtte, der må være en stærkere integration af den internationale dimension og en mere effektiv gennemførelse og overvågning.

Målet med denne revision er **ikke at erstatte, men yderligere at udvikle** strategien for bæredygtig udvikling. Det drejer sig om at sørge for, at forbindelserne mellem europæiske politiske initiativer udnyttes og at fordele og ulemper vurderes for at opnå målene om bæredygtighed. Revisionen

- fastlægger, hvilke vigtige områder der har brug for større fremdrift i de kommende år

¹ I bilag II gives en bred oversigt over de af EU's strategier og handlingsplaner, der virker til støtte for en bæredygtig udvikling.

² Nøgleeksempler på opnåede fremskridt er beskrevet i Kommissionens meddelelse fra Februar 2005 - COM(2005) 37. Se også Eurostat's publikation om indikatorer for bæredygtig udvikling fra December 2005.

³ Kommissionens meddelelse fra februar 2005 KOM(2005) 37. Kommissionen modtog mere end 1 100 bidrag under høringerne.

- foreslår, at den eksterne dimension af bæredygtig udvikling (for eksempel global ressourceudnyttelse, internationale udviklingsspørgsmål) inddrages i indenrigspolitiske beslutninger, og at indvirkningerne af europæiske politiske valg om global bæredygtig udvikling bliver vurderet mere systematisk
- foreslår, hvordan fremskridt kan måles og prioriteringer jævnligt kan revideres med henblik på at skabe mere sammenhæng mellem medlemsstaternes og EU's strategier
- anbefaler en fortsat dialog med folk og organisationer – virksomhedsledere, regionale og lokale myndigheder, ngo'er, universiteter og borgerorganisationer – som går ind for og arbejder på at skabe forandring.

2. SKABE FORANDRING: FOKUS PÅ HOVEDEMNER

I dette dokument belyses en række hovedemner, hvor der er behov for et kraftigt skub på højeste politiske niveau for at engagere offentligheden, fremskynde beslutningstagning og tiltag på alle niveauer, tilskynde til mere 'fælles' tænkning og fremskynde overtagelse af nye og bedre idéer. Det fremgår, at det er nødvendigt at kontrollere fremskridtene jævnligt, og det foreslås, hvordan det kan gøres.

Når der tages fat om specifikke emner, er det nødvendigt at tage hensyn til en række tværgående faktorer. Tendenserne er indbyrdes forbundne, og derfor er det nødvendigt at fortsætte med at sætte sektorpolitikker ind i en større sammenhæng, i en integreret ramme. Kampen mod *klimaændringer* har for eksempel flere aspekter, idet både energipolitik og transportpolitik spiller en nøglerolle i reduktionen af drivhusgasemissioner. Klimaændringer har sociale virkninger, for eksempel fordi klimatiske begivenheder som oversvømmelse og tørke ofte rammer de regioner og dele af befolkningen, der i forvejen har det sværest, uforholdsmæssigt meget. Europa udnytter allerede de positive sammenhænge mellem de forskellige politikområder. Med tiltag til fordel for bæredygtig energi skal forsyningssikkerheden forbedres, klimaændringer og lokal luftforurening reduceres, fattigdom bekæmpes og sikkerheden forbedres, samtidig med at udviklingen af landdistrikter og lokaludviklingen skal fremmes. Der er ikke desto mindre både fordele og ulemper. Nogle politikker giver omkostninger, fordi der skal ske tilpasninger, og der må findes den bedst mulige balance mellem fordele og ulemper.

En effektiv respons kræver samarbejde og solidaritet på internationalt plan. EU ønsker at mindske fattigdommen i udviklingslandene og arbejder nært sammen med De Forenede Nationer for at kunne opfylde millennium-udviklingsmålene. EU deltager i en række multilaterale projekter og arbejder for eksempel sammen med andre for at opfylde de forpligtelser, der er indgået om biodiversitet, fiskebestand, energi og vand, og som blev aftalt på verdensstopmødet om bæredygtig udvikling, og for at bekæmpe klimaændringer. EU vil bruge sin indflydelse til at få flere nationer med i en ambitiøs dagsorden om bæredygtig udvikling. EU vil også benytte sine egne instrumenter, for eksempel handels- og samarbejdsaftaler, til at fremdrive forandring og vil inddrage den eksterne dimension i udformningen af sin interne politiske beslutningstagning.

EU og medlemsstaterne må fortsætte med at investere i forskning og teknologi for at finde nye omkostningseffektive og ressourceeffektive måder at producere og forbruge på. Ved at udnytte nye teknologier – it og kommunikationsværktøjer, vedvarende energikilder, produkter og processer med ringe miljøindvirkning, nye brændsels- og transportteknologier – kan

Europa gøre vigtige fremskridt med hensyn til ressourceeffektivitet, således at væksten kan foregå inden for bæredygtige rammer.

Uddannelse spiller en nøglerolle, når det drejer sig om at fremme forandring, der er en del af bæredygtig udvikling. Uddannelse sikrer, at folk har de færdigheder, der skal til for at tilpasse sig global forandring, at viden bliver udbredt, og at interessenter begynder at tage del i forandring.

2.1. Klimaændring og ren energi

Klimaændringen er allerede i gang. Den kan ikke afværges, men kan begrænses til acceptable niveauer, og de negative virkninger heraf kan mindskes betydeligt. Det er et globalt problem, som kræver globale løsninger. Der må gøres en større indsats for at reducere drivhusgasemissioner, ikke kun i EU, men også i andre lande, der har store udslip og i nye vækstøkonomier. Det er også vigtigt, at EU tilpasser sig klimaændringer og hjælper især udviklingslandene med at gøre det samme.

De nødvendige ændringer vil påvirke nogle grupper, sektorer eller lande mere end andre. Det er vigtigt at finde mekanismer, der kan hjælpe dem, der bliver hårdest ramt, og at motivere alle internationale parter til at føre en aktiv klimaændringspolitik.

Ved at mindske klimaændringerne kan der vise sig vigtige sociale og økonomiske muligheder, og det kan være med til at reducere andre uholdbare tendenser. Ved at ændre vores energimønstre vil vi for eksempel kunne spare EU for mindst 20 % af det nuværende energiforbrug – en besparelse, der svarer til det samlede energiforbrug for Tyskland og Finland tilsammen. EU er velforsynet med vedvarende energikilder – vind-, sol-, biomasse-, bølge-, vand- og geotermisk energi – og har teknologier til at udnytte dem i langt højere grad for at imødekomme efterspørgslen efter varme, elektricitet og brændsel.

Ud over de helt åbenlyse økonomiske fordele viser erfaringen, at foranstaltninger, der kan mindske klimaændringer og udnytte EU's eget potentiale med hensyn til effektivitet og vedvarende energi, har mange andre sideeffekter: øget forsyningssikkerhed, færre udslip af andre forureningskilder, lokal udvikling og kvalitetsbeskæftigelse. Det hjælper også EU med at bevare en ledende position inden for innovative teknologier i en tid, hvor der er stærk konkurrence på disse områder. Desuden er EU også godt placeret til at bistå udviklingslandene med at opnå økonomisk vækst ved at anvende de mindst forurenende teknologier, for eksempel gennem mekanismen for bæredygtig udvikling i Kyoto-protokollen, som gør det muligt at overføre disse teknologier til udviklingslandene. Potentialet er der. Det skal blot udnyttes.

Nøgleaktioner:

- EU vil forsøge at opnå tilsagn om yderligere nedskæring af drivhusgasemissioner, efter at de eksisterende tilsagn ophører i 2012, ved at udarbejde forslag og arbejde hen imod bredere internationale aftaler, som dækker alle drivhusgasser og sektorer, og vil tilskynde til innovation og foranstaltninger om tilpasning. EU's ordning om handel med emissioner kan tjene som eksempel for et internationalt CO₂-marked.
- EU vil arbejde videre med sin klimapolitik i anden fase af det europæiske klimaændringsprogram og samarbejde med interessenter om at udvikle nye tiltag til systematisk udnyttelse af omkostningseffektive løsninger for eksempel biler, luftfart, teknologiudvikling og tilpasning. EU og medlemsstaterne vil se på EU's ordning om

handel med emissioner med henblik på at udvikle den yderligere og overveje, om den skal udvides til at omfatte andre drivhusgasser og sektorer som for eksempel luftfart.

- På det uformelle møde i Hampton Court i oktober 2005 blev stats- og regeringscheferne enige om at bede Kommissionen om at sætte fornyet skub i en bæredygtig, sikker og konkurrencedygtig europæisk energipolitik. Kommissionen vil i 2006 udarbejde vigtige initiativer om biomasse⁴ og biobrændsel. Der vil også blive igangsat en debat i 2006 om EU's politik om vedvarende energi indtil 2020, herunder om, hvor stor en andel vedvarende energikilder skal udgøre af energiforsyningen. Herved får alle involverede aktører et klart mål, og virksomheder og investorer får den sikkerhed, de søger. EU vil fortsætte med at fremme brugen af vedvarende energikilder i hele verden.
- Kommissionen vil foreslå en handlingsplan om energieffektivitet for at kunne opnå det anslåede besparelspotentiale på 20 % af omkostningerne. Det er nødvendigt med stærke incitamenter til energibesparelse i bygninger, for at nå længere end, hvad der kræves i gældende love om energiudnyttelse i bygninger, for især at hjælpe private husholdninger. Kommissionen vil arbejde med de medlemsstater, der benytter strukturfondene til at realisere mål om energieffektivitet, især de medlemsstater, der har det største potentiale til forbedring.

2.2. Folkesundhed

Sundhed er et globalt emne. Sygdomme spredes hurtigt fra det ene kontinent til det andet. Europa bliver nødt til at øge sin kapacitet til at bekæmpe grænseoverskridende trusler mod sundheden. EU's bestræbelser må ledsages af en effektiv indsats i nabolande og på globalt plan. For at kunne afværge sundhedstrusler kræves der en hurtig, effektiv respons og fungerende sundhedssystemer, ledelse, teknologi og infrastruktur. Hvis blot en medlemsstat ikke har kapacitet til at reagere, kan det bringe hele EU i fare. Det er derfor helt afgørende at bygge bro over de uligheder på sundhedsområdet, der er inden for EU.

EU har også en forpligtelse til at støtte internationale bestræbelser på at forbedre sundhedsplejen. For øjeblikket er der 40 millioner mennesker, der lider af hiv/aids. 24 millioner mennesker er døde, heraf er 5 millioner børn. Malaria dræber mere end en million mennesker hvert år – hovedsageligt børn i Afrika syd for Sahara. Det voksende problem med antibiotikaresistente bakterier er fortsat et alvorligt problem.

Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse (ved at behandle sundhedsdeterminanter på passende niveauer) vil reducere de økonomiske og sociale byrder ved sygdom i det lange løb. Desuden vil bedre viden om forureningens virkninger på sundheden også gøre det lettere at indføre bedre forebyggende foranstaltninger og planlægning.

Nøgleaktioner:

EU og dets medlemsstater skal:

- forbedre deres handlingsplaner om håndtering af sundhedstrusler (til at afværge en mulig pandemi, hvor der tages hensyn til den seneste ajourførte vejledning om imødegåelse af en influenzapandemi)

⁴

KOM(2005) 628.

- blive enige om og implementere en EU-strategi til at håndtere hiv/aids, blandt andet ved at tage skridt til at forbedre overvågningen og styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne. For tredjelande er det nødvendigt at gøre en større indsats for at implementere eksisterende EU-handlingsprogrammer til bekæmpelse af hiv/aids, tuberkulose og malaria
- koordinere forskning i forbindelse mellem miljøforurening, eksponering herfor og sundhedsvirkninger for at forbedre vores forståelse for, hvilke miljøfaktorer der giver sundhedsproblemer, og hvordan de bedst kan forebygges.

2.3. Social eksklusion, demografi og migration

At bekæmpe fattigdom og social eksklusion i EU handler ikke blot om at øge de lave indkomster. Det handler også om at fremme adgang til beskæftigelse, boliger, mobilitet, sundhedspleje, kommunikations- og informationstjenester og frem for alt til almen og faglig uddannelse. En betydelig del af befolkningen i EU (15 %) trues af fattigdom. Især børnefattigdom er et problem. Som det fremgik af drøftelserne på det uformelle møde mellem stats- og regeringscheferne i Hampton Court, må der udvises særlig opmærksomhed over for kampen mod social eksklusion.

EU står ikke blot over for økonomiske udfordringer, men også store sociale udfordringer som følge af dets **aldrende samfund**. Befolkningens aldring vil gå hurtigere indtil 2040, og det vil sammen med et fald i fødselsraterne betyde, at den erhvervsaktive del af befolkningen skrumper ind. Lavere fødselstal vil sammen med den øgede forventede levetid faktisk kunne betyde, at der i 2050 vil være to mennesker i den erhvervsaktive alder til at støtte hver ældre person, hvor der i dag er fire. Denne tendens vil også kunne mindske vækstraterne.

Regeringerne må forberede Europas økonomi og samfund på aldringen af mange af vore samfund. Det er nødvendigt at øge produktiviteten og beskæftigelsesfrekvensen, især for ældre arbejdstagere og kvinder, hvis vi skal opretholde vores kapacitet til fortsat økonomisk vækst. En modernisering af Europas sociale beskyttelsessystemer, især når det gælder pensioner og langtidspleje, er helt afgørende, ligesom også fremme af en aktiv aldring med et godt helbred. Det er nødvendigt med mere familievenlige politikker. En effektiv styring af migrationsstrømme, herunder en positiv integration af migranter og deres familier, er af væsentlig betydning. Det er også klart, at det er nødvendigt at investere mere og bedre i menneskelig kapital set ud fra et livstidsperspektiv, hvis arbejdstagernes beskæftigelsesevne skal opretholdes. Det indebærer, at medlemsstaterne må indføre effektive, livslange læringsstrategier.

Nøgleaktioner:

- Til opfølgning af stats- og regeringschefernes drøftelser i Hampton Court i oktober 2005 vil Kommissionen forelægge en meddelelse i begyndelsen af 2006, hvor der ses på, hvordan EU kan hjælpe medlemsstaterne med at imødegå de demografiske udfordringer, de står over for, især ved at fremme aktive aldringsstrategier, integration af indvandrere og bedre vilkår for familier. Der vil blive foretaget høring af arbejdsmarkedets parter om, hvorvidt der skal foreslås nye initiativer til at skabe sammenhæng mellem arbejdsliv og privatliv.
- Kommissionen foreslår et europæisk år til bekæmpelse af fattigdom og social eksklusion. Der vil i 2006 blive forelagt en køreplan for ligestilling mellem mænd og kvinder, der kan

fremme ligestilling mellem kønnene og være med til at tackle EU's demografiske udfordring. EU støtter medlemsstaternes bestræbelser på at modernisere de sociale beskyttelsessystemer for at sikre deres bæredygtighed.

- EU og dets medlemsstater bør fortsætte med at udvikle en EU-politik om lovlige migration, styrke integrationen af migranter og deres familier og bekæmpe ulovlig indvandring. Kommissionen har foreslået, at medlemsstaternes integrationstiltag støttes gennem en europæisk fond for integration af tredjelands borgere for 2007-2013. Kommissionen har udarbejdet en politisk plan om lovlige migration, herunder indrejseprocedurer. Og den vil også foreslå en fælles politikramme til at bekæmpe ulovlig indvandring i 2006.

2.4. Forvaltning af naturressourcer

Vi er dybt afhængige af strømme af naturressourcer – råvarer, fødevarer, energi og jord – og af naturprocesser til at "absorbere" den større og større mængde affald, der produceres af en voksende befolkning, der nu er på over seks milliarder mennesker. Ifølge en FN-undersøgelse fra 2005, Millennium Ecosystem Assessment, er to tredjedele af de økosystemelementer, som mennesket afhænger af, i tilbagegang. Europas belastning af planeten er steget med næsten 70 % siden begyndelsen af 1960'erne. Det anslås, at europæerne i gennemsnit anvender 4,9 hektar af produktiv jord pr. person til brug for deres livsstil (sammenlignet med 9,5 for USA og 1,5 for Kina), og det globale gennemsnit er 1,8 hektar.

Nogle mønstre for jord- og vandanvendelse har ført til øget trafikmængde, energiforbrug og forurening, øget risiko for oversvømmelse og tab af landskaber, habitater og biodiversitet⁵. De globale mønstre for ressourceudnyttelse giver anledning til bekymring, eftersom de reducerer jordens evne til at regenerere og de ydelser, som naturen bringer. Tabet af biodiversitet, delvis fremkaldt af klimaændringer, har økonomiske konsekvenser, blandt andet for turisme og for sektorer som landbruget, der er afhængige af økosystemet (bestøvning, jordens frugtbarhed, vandadgang og -kvalitet), eller andre sektorer, der udnytter biologisk information som innovationskilde.

Ved at tage føringen med at finde innovative løsninger til en bedre ressourceforvaltning kan EU fremme en mere ressourceeffektiv økonomi og placere sig selv som en af verdens førende inden for økoeffektive teknologier. Der er en stigende bevidsthed – ikke mindst hos virksomhederne – om, hvor store muligheder der er i investering i økoinnovation. Markedet for bæredygtige produkter og processer må vokse, hvis efterspørgslen fra en hurtigt voksende "middelklasse" efter miljøvenlige forbrugsvarer og tjenesteydelser skal tilfredsstilles. Med en koordineret tilgang, der kan foregribe nødvendigheden af at skulle omstille sig til en mere bæredygtig produktions- og forbrugsproces, vil Europa få en konkurrencefordel.

Regeringernes rolle er afgørende for, at der kan opnås succes, og de må sørge for en forudsigelig, langfristet reguleringsramme, som belønner økoinnovation og støtter virksomheder, der søger at udvikle bæredygtige aktiviteter. Det er de offentlige myndigheder, der har den købekraft, der skal til for at skabe incitamentet til forandring. I EU køber offentlige organer (for eksempel lokale myndigheder, skoler, hospitaler) således hvert år varer og tjenesteydelser til en værdi af 1 600 mia. EUR – 16 % af BNP. Det kan udnyttes til at

⁵ Ifølge Det Europæiske Miljøagenturs rapport fra 2005 om miljøet er der i de seneste 30 år gjort betydelige fremskridt. Men miljøet er i mange henseender fortsat ikke bæredygtigt. Derfor må der ske en mere effektiv inddragelse af miljøanliggender i andre politikområder.

skabe den kritiske masse, der er nødvendig for at opnå markedssucces for bæredygtige teknologier.

Nøgleaktioner:

- Medlemsstaterne bør sammen med Kommissionen udveksle erfaringer og bedste praksis med hensyn til at ændre beskatning af arbejde til beskatning af forbrug og/eller forurening på en indkomstneutral måde og derved bidrage til EU's mål om stigende beskæftigelse og miljøbeskyttelse. Desuden bør medlemsstaterne i højere grad udnytte den store indflydelse, de har i kraft af deres store indkøb, til at fremme anvendelse af innovative, mere energieffektive og renere løsninger. Kommissionen vil foreslå et direktiv om offentlige indkøb af grønne køretøjer.
- EU vil arbejde sammen med medlemsstater og interessenter for at fremme økoinnovation og udbygge markedet for økoteknologier. Medlemsstaterne bør implementere deres køreplaner for miljøteknologier. Inden for 7. rammeprogram for forskning vil EU stille midler til rådighed for projekter, der kan give incitamenter til tiltag og drive forskningen og teknologiudviklingen fremad inden for nøgleområder som brint og brændselsceller.
- Kommissionen vil udarbejde en handlingsplan, der kan fremme bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug, og som bygger på igangværende initiativer og instrumenter som for eksempel ressource- og affaldspolitikker, integreret produktpolitik og standarder, miljøforvaltningsordninger og innovations- og teknologipolitikker, for at styrke deres indvirkning, undgå eventuelle huller og sikre, at de bidrager til globale initiativer.
- EU og medlemsstaterne bør sørge for tilstrækkelige midler til og forvaltning af Natura 2000-nettet af beskyttede områder og for, at biodiversitet inddrages bedre i interne og eksterne politikker for at stoppe tabet af biodiversitet.

2.5. Bæredygtig transport

Den billige transport er kommet os alle til gode. Men der har også været ulemper forbundet hermed som trafiktrængsel, sundhedsproblemer og miljøødelæggelse. Med den økonomiske vækst vokser efterspørgslen efter transport også. Høj vækst betyder, at til trods for betydelige forbedringer af køretøjers energieffektivitet er der stadig flere negative følger, og den nuværende tendens er uholdbar.

Fordelene ved mobilitet kan også opnås ved meget lavere økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger. Det kan ske ved at reducere transportbehovet (f.eks. ved at ændre jordudnyttelsen, fremme distancearbejde og videokonferencer), udnytte infrastruktur og køretøjer bedre, ændre transportmåde, for eksempel jernbane i stedet for veje, cykel eller gang ved korte afstande, og udvikle offentlig transport, hvor der anvendes renere køretøjer, og udvikle alternative muligheder til olie, for eksempel biobrændsel og brintdrevne køretøjer.

Fordelene ved mere bæredygtig transport er mange og store: trafiktrængslen mindskes, hvilket nedskærer omkostningerne for virksomhederne, virker tidsbesparende for folk og forbedrer adgangen til regional og lokal udvikling, mindsker klimaændring og indvirkning på biodiversitet, øger energiforsynings sikkerheden ved at mindske afhængigheden af olie, forbedrer det lokale miljø og mindsker indvirkningen på sundheden, især i byområder.

Nøgleaktioner:

- EU og medlemsstaterne bør fokusere på at gøre alternativer til vejtransport mere attraktive for fragt- og passagerbefordring, blandt andet ved at udvikle de transeuropæiske net og intermodale transportløsninger til godslogistik, således at det bliver let at skifte mellem vej-, jernbane- og vandtransport. Det vil blive gjort til genstand for en større politisk debat i anden halvdel af 2006.
- Europa-Kommissionen vil fortsætte med at se på brugen af infrastrukturafgifter i EU og tage udgangspunkt i succesrige lokale afgiftsordninger i forbindelse med trafiktrængsel, afgifter for lastbiler gældende i hele EU og nye muligheder takket være nye satellit-, informations- og kommunikationsteknologier.
- Kommissionen vil foreslå en pakke af foranstaltninger, der skal gøre biler mere miljøvenlige, mere rene og energieffektive, blandt andet med et direktiv om offentlige indkøb af sådanne køretøjer, nye køretøjsstandarder, og som skal øge brugen af biobrændsel. Kommissionen har allerede foreslået medlemsstaterne differentierede afgifter på personbiler på grundlag af CO₂ emissioner.

2.6. Globale udfordringer i forbindelse med fattigdom og udvikling

De globale trusler mod bæredygtig udvikling er alle forbundet med hinanden. Fattigdom, miljøødelæggelser og konflikter giver næring til hinanden. Mere end en milliard mennesker lever af mindre end én dollar om dagen, og 2,7 milliarder lever af mindre end to dollars. 2,6 milliarder mennesker – mere end 40 % af verdens befolkning – har ingen basal sanitet, og mere end en milliard er stadig henvist til usikre drikkevandskilder. Fattigdom og ulighed er ikke blot uretfærdig, de udgør også en trussel mod udvikling, langsigtet velstand, fred og sikkerhed i verden. Globaliseringen betyder, at vores kollektive velstand og sikkerhed i høj grad afhænger af, om det lykkes os at bekæmpe fattigdommen.

Det er nødvendigt med en integreret indsats på alle niveauer – af EU såvel bilateralt som multilateralt. På FN-verdenstopmødet i september 2005 bekræftede EU sit tilsagn om at ville arbejde for global bæredygtig udvikling ved at gennemføre tiltag fra verdenstopmødet om bæredygtig udvikling, arbejde hen imod millennium-udviklingsmålene og fortsat følge Doha-udviklingsdagsordenen. For at kunne imødegå globale udfordringer må EU sikre sig, at de interne og eksterne politikker fungerer sammen for at opnå den største effekt.

EU er på forkant med internationale bestræbelser på at udrydde fattigdom. EU står for halvdelen af bistanden i verden og har forpligtet sig til at øge bistanden yderligere både med hensyn til kvalitet og kvantitet. For nylig blev der vedtaget en ”europæisk konsensus om udvikling”, hvor der er fastlagt en fælles vision for udvikling og angivet, hvilke midler der er behov for hertil.

Nøgleaktioner:

- EU og medlemsstaterne skal øge deres bistand til 0,7 % af bruttonationalindkomsten (BNI) i 2015, med et mellemliggende mål på 0,56 % i 2010 fordelt på individuelle mål på 0,51 % for EU 15 og 0,17 % for EU 10.
- EU og medlemsstaterne skal sørge for, at deres bistandspolitikker bliver mere effektive, mere sammenhængende og af bedre kvalitet i perioden 2005 – 2010, ved at samordningen mellem medlemsstaterne øges, ved at der udvikles en fælles programmeringsramme for EU og benyttes flere fælles tiltag og samfinansiering af projekter, og ved at sammenhængen

mellem udviklingspolitik og andre politikker øges. De skal øge bistandens kvalitet gennem effektiv budgetstøtte, gældsreduktion og afbinding af bistanden.

- EU vil slå til lyd for, at international miljøstyring forbedres, blandt andet gennem oprettelse af en miljøorganisation under FN og styrkelse af multilaterale miljøaftaler. EU vil optrappe sine bestræbelser på at sikre, at international handel bliver benyttet som et værktøj til at opnå en reel global bæredygtig udvikling, både i socioøkonomisk og miljømæssig henseende. Det skal ske både inden for en multilateral kontekst (WTO, Doharunden) og som led i EU's regionale og bilaterale handelsforbindelser.

3. RESULTATER

3.1. En mere effektiv opfølgning

Der er behov for overvågning og opfølgning. Det kan gøres uden at indføre nye procedurer eller mere papirarbejde. Det vil indebære følgende:

- der skal forelægges en statusrapport af Kommissionen hvert andet år. Den skal bygge på det sæt af indikatorer for bæredygtig udvikling, der blev opstillet med hjælp fra nationale eksperter, og som blev vedtaget af Kommissionen i februar 2005⁶. En første rapport med de seneste statistiske oplysninger er vedlagt denne meddelelse⁷
- på grundlag af Kommissionens rapport skal Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet drøfte de fremskridt, der er gjort, revidere prioriteringer og give generelle retningslinjer for bæredygtig udvikling mindst hvert andet år
- Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget skal spille en vigtig rolle og forsøge at opnå større støtte til tiltag, for eksempel gennem tilrettelæggelse af jævnlige drøftelser mellem interessenter og ved at agere som katalysator for debatten på nationalt plan
- Europa-Kommissionen går i gang med en revision af strategien for bæredygtig udvikling i løbet af 2009, hvilket også omfatter en bred høring af interessenter.

Derudover har alle medlemsstater udviklet deres egne nationale strategier for bæredygtig udvikling eller er tæt på at færdiggøre dem, og mange af dem rapporterer regelmæssigt om de fremskridt, der er gjort. Men muligheden af at kunne lære af hinanden eller at fastslå, hvad der fungerer godt og hvor faldgruberne er, er endnu ikke udnyttet fuldt ud. De forskellige nationale strategier og den europæiske strategi bør så vidt muligt styrke hinanden, således at helheden bliver mere end summen af de enkelte dele.

Det foreslås derfor:

- at medlemsstaterne reviderer deres nationale strategier, hvor det er hensigtsmæssigt, i lyset af Den Europæiske Unions strategi og offentliggør dem seneste ved udgangen af 2006.

⁶ SEK(2005) 161.

⁷ Måling af fremskridtene hen imod et mere bæredygtigt Europa – Indikatorer for bæredygtig udvikling for Den Europæiske Union. Europa-Kommissionen, Eurostat Panorama of the European Union, Luxembourg, Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, 2005. ISBN 92-894-9768-8.

Medlemsstaterne opfordres især til at se på, hvordan de kan bruge deres nationale politikinstrumenter (se afsnit 3.2) mere effektivt og integrere dem bedre i de tiltag, der gøres eller foreslås på europæisk plan

- at medlemsstaterne på grundlag af de reviderede nationale strategier foretager en forenklet peer review-evaluering, hvor der fokuseres på specifikke temaer, og hvor de navnlig forsøger at identificere eksempler på god politik og god praksis, som kan bruges af alle. Peer review-evalueringen kan omfatte en ekstern evaluering, eventuelt med støtte fra netværket af nationale rådgivende organer for bæredygtig udvikling og med deltagelse af tredjelande. En første pilotundersøgelse, som skal foregå under formandskabets vejledning og med hjælp fra Kommissionen og med medlemsstater, som gerne vil være med, kan gennemføres i løbet af 2006
- at medlemsstaterne overvejer, om der skal oprettes uafhængige rådgivende organer for bæredygtig udvikling, hvis sådanne ikke allerede findes, der kan sørge for en velinformeret debat, som kan benyttes som indlæg i statusrapporter på nationalt plan og EU-plan.

Kommissionen opfordrer kandidatlandene til at færdiggøre deres nationale strategier og indrette deres reformer efter EU's strategi for bæredygtig udvikling. Kommissionen vil tage hensyn hertil i sine statusrapporter.

EU's strategi for bæredygtig udvikling bør indgå i de internationale processer om bæredygtig udvikling og medvirke til at gøre fremskridt mod millennium-udviklingsmålene og mod Johannesburg-gennemførelsesplanen.

3.2. Bedre politikudformning

Mere sammenhængende politikker: konsekvensanalyse og andre bedre værktøjer til regulering.

Der findes allerede værktøjer, der kan hjælpe politiske beslutningstagere til at finde den rette tilgang, og der bør foretages en effektiv konsekvensanalyse allerede på de tidligste trin i politikudformningen. Hermed kan de politiske beslutningstagere se, hvilke muligheder der er de bedste ud fra en afvejet vurdering af de sandsynlige økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser, forbindelserne mellem dem og fordele og ulemper ved dem, og det under hensyntagen til interessenters synspunkter. Således er konsekvensanalyser af forslag på handelsområdet for eksempel vigtige, når der skal inddrages eksterne konsekvenser i EU's beslutningstagning. Alt dette er med til at fremme inddragelsen af forskellige politikker, hvilket fører til mere sammenhængende beslutninger og bredere overvejelser over, hvordan der kan opnås mere bæredygtige resultater og løsninger, som kommer alle til gode, og hvordan sideeffekter og fordele og ulemper skal behandles i EU og internationalt.

Nøgleaktioner:

- Alle EU-institutioner bør sikre sig, at vigtige politiske beslutninger baseres på forslag, der har været genstand for konsekvensanalyser, og som er i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning. Kommissionen vil sørge for, at alle vigtige initiativer gøres til genstand for konsekvensanalyse, og at færdige konsekvensanalyser gøres tilgængelige for offentligheden, når beslutningerne er truffet.
- Medlemsstaterne bør også i langt højere grad gøre brug af konsekvensanalyser, når de udformer politikker, når de bruger offentlige midler og når de udarbejder strategier,

programmer og projekter. De bør følge henstillingerne i Fællesskabets strategiske retningslinjer for at sikre, at Samhørighedsfonden og strukturfondene forstærker synergierne mellem miljøbeskyttelse og vækst.

- Konsekvensanalyser bør suppleres med en større brug af evaluering til efterfølgende at vurdere, hvordan politikkerne virker.
- EU vil tage den eksterne dimension med i betragtning, når der ses på konsekvenserne af politikforslag.

Den mest effektive blanding af instrumenter

Regeringer og andre offentlige organer har en bred vifte af værktøjer, som de kan benytte til at tilskynde folk til at skabe forandring – regulering, skatter og afgifter, indkøb, støtte, investering, udgifter og information. Udfordringen består i at finde den rette blanding af politikker, således at instrumenter og politikker bidrager til bæredygtig udvikling. For eksempel bør medlemsstaterne udnytte strukturfondene bedre til at støtte bæredygtig udvikling.

Den mest effektive metode til at opnå forandring på er uden tvivl at sikre, at markederne sender de rette signaler ("til de rigtige priser"), hvilket er et vægtigt incitament for folk til at ændre deres adfærd og dermed få indflydelse på markedet. Det kan ske ved at sikre, at vi alle, producenter såvel som forbrugere, får at vide, hvilke omkostninger og konsekvenser vore beslutninger får – når vi træffer disse beslutninger. Det betyder for eksempel, at de udgifter, som en "forurener" påfører andre i samfundet, indregnes i prisen på produktet, sådan som nogle medlemsstater allerede har gjort (for eksempel gennem grønne afgifter eller andre afgifter). På den måde får producenterne et incitament til at producere og forbrugerne et incitament til at forbruge mere miljøvenlige varer og tjenesteydelser.

Sommetider kan regeringerne opnå en stor effekt alene ved at give offentligheden og virksomhederne information, der kan hjælpe dem med at træffe et bedre valg. Der er gode eksempler på mærkning og på information om energiforbrug og miljøpåvirkning af elektriske artikler, husholdningsartikler og tjenesteydelser. Mange offentlige myndigheder i hele EU har udviklet effektive kommunikationsstrategier for at tilskynde borgerne til at sortere affald med henblik på genbrug, at benytte mere bæredygtige rejsemuligheder eller at spare på energien.

Uddannelse er en absolut forudsætning for at opnå en adfærdsændring. Kommissionen vil støtte medlemsstaternes tiltag inden for uddannelse, investering i menneskelig kapital og livslang læring for så vidt angår bæredygtig udvikling.

Nøgleaktioner:

- EU vil forsøge at benytte alle politikinstrumenterne og vil fremme anvendelse af markedsbaserede instrumenter på grund af den fleksibilitet, de giver med hensyn til at imødekomme målene om bæredygtig udvikling. Medlemsstaterne skal sikre, at alle de instrumenter, der er til rådighed for regeringerne, bliver udnyttet fuldt ud, og at al støtte, der ydes, bliver brugt på en måde, der er i overensstemmelse med målene om bæredygtig udvikling og med traktaten.
- Kommissionen vil inddrage bæredygtig udvikling i alle sine informations- og kommunikationsaktiviteter, både i forbindelse med interne og med eksterne EU-politikker. Kommissionen vil sammen med andre fællesskabsinstitutioner fortsætte med at

tilrettelægge arrangementer og fora for interessenter om de forskellige dele af strategien for at øge viden og bevidsthed, udbrede nye idéer og udveksle bedste praksis. Det er et gennemgående træk i de undersøgelser⁸, der er foretaget, at europæernes bevidsthed om bæredygtighed er særdeles høj. Udfordringen består i at omsætte denne bevidsthed til mere bæredygtig adfærd. Hvis kommunikation skal være effektiv, skal den rettes mod nationale og lokale målgrupper, og derfor spiller medlemsstaterne en nøglerolle.

Mobilisering af aktører og større succes

EU og medlemsstaterne har en afgørende rolle at spille, men de kan ikke og bør ikke være de eneste garantere for dagsordenen for bæredygtig udvikling. Også andre aktører må medvirke, virksomheder, regionale og lokale myndigheder, ngo'er, arbejdsmarkedets parter, universiteter og skoler og de enkelte borgere og forbrugere. Det er den enorme kreativitet og markedsindflydelse, som virksomheder og regionale og lokale organer og myndigheder har, der er afgørende for de fremskridt, der gøres.

Flere og flere erhvervsledere erkender, at det kan betale sig at tænke i baner som bæredygtig udvikling. De virksomheder, det går bedst med, har indset, at ved at være opmærksom over for bæredygtig udvikling kan de opnå investeringer i nye teknologier, processer og produkter, som forbrugerne ønsker⁹. De ved, at det kan betale sig at planlægge, og ved, hvor der skal investeres for fremtiden. De ved, at der er muligheder, hvis vi har visioner og for eksempel satser på en økonomi med lave CO₂-emissioner. De ved, at de har en indflydelse på deres leverandører. Men de har brug for en stabil reguleringsramme for deres tiltag.

Arbejdsmarkedets parter spiller også en nøglerolle: det er vigtigt med en aktiv dialog mellem arbejdstagere og arbejdsgivere om den sociale dimension af bæredygtig udvikling, blandt andet arbejdets tilrettelæggelse, færdigheder og uddannelse og lige muligheder.

Desuden er der mange regionale regeringer og lokale myndigheder, der har optrappet deres bestræbelser på at finde praktiske løsninger på deres problemer. Da det ofte er dem, der tilbyder offentlige ydelser, lige fra offentlig transport til energiforsyning, og fra affaldsindsamling til socialforsorg, er de godt placeret til at foretage praktiske ændringer på stedet. Vi kan lære meget af deres erfaringer. Der er masser af gode eksempler.

Nøgleaktioner:

Kommissionen:

- opfordrer virksomhedsledere og andre nøgleinteressenter i Europa til straks at gå ind i overvejelser med politiske ledere om, hvilke mellem- og langsigtede politikker der er behov for til bæredygtighed, og foreslår, at virksomhederne går langt videre end, hvad der minimum kræves ifølge lovgivningen. Et sådant initiativ passer godt sammen med Kommissionens forsøg på at fremme virksomhedernes sociale ansvar og er et supplement til dialogen med arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet. Kommissionen vil sammen med formandskabet se på, hvordan denne proces bedst kan fremmes

⁸

Der er tale om Eurobarometer.

⁹

Mange relevante undersøgelser har således fundet bevis på, at der er en positiv forbindelse mellem miljøstyring og finansielle resultater. De 50 virksomheder, der får den bedste bedømmelse hvad angår bæredygtighed, har også en bedre kreditværdighed end gennemsnittet.

- vil indkalde forslag fra andre EU-institutioner og organisationer til, hvordan man bedst kan belønne de bedste initiativer vedrørende bæredygtig udvikling, der træffes af regionale og lokale myndigheder.

4. KONKLUSIONER

Der er gode muligheder for et bedre liv, større social retfærdighed og fremvækst af nye, innovative industrier, og Europa kan med de rette politikker blive førende i verden. Men hvis vi skal kunne nyde godt af disse muligheder, er det nu, vi må tage fat om de trusler mod bæredygtighed, der skyldes den måde, vi lever på. Det er både nødvendigt og muligt at vende disse uholdbare tendenser, sådan som masser af succeshistorier fra hele verden viser.

Formålet med denne revision af EU's strategi om bæredygtig udvikling er at samle EU-institutionerne, medlemsstaterne, virksomheder og borgere og deres repræsentative organisationer omkring en klar vision og en politisk handlingsramme. Kommissionen opfordrer derfor Rådet og Europa-Parlamentet til at give deres tilslutning til denne tilgang, til straks at forsøge at komme videre med de nævnte tiltag og til at arbejde nært sammen op til Det Europæiske Råds møde i juni 2006 for at skabe en stærk og bredt baseret støtte til en fælles strategi.

Anneks 1

**Erklæring om ledende principper
for bæredygtig udvikling
Rådet for den Europæiske Union
Formandskabets konklusioner DOC 10255/05
Brussels Det Europæiske Råd
16 og 17 juni 2005**

Udkast til erklæring om de vejledende principper for bæredygtig udvikling

Bæredygtig udvikling er hovedmålet for alle politikker i Det Europæiske Fællesskab, således som det er anført i traktaten. Formålet er at opnå en konstant forbedring af livskvaliteten på jorden for såvel nuværende som kommende generationer. Det drejer sig om at beskytte jordens evne til at opretholde liv i alle dets forskellige former. Den er baseret på principperne for demokrati og retsstaten og respekten for de grundlæggende rettigheder, herunder frihed og lige muligheder for alle. Den sikrer solidariteten ikke kun nu, men også i forhold til kommende generationer. Den stræber efter at fremme en dynamisk økonomi med et højt niveau for beskæftigelse og uddannelse, for sundhedsbeskyttelse, for social og territorial samhørighed og for miljøbeskyttelse i en fredelig og sikker verden, hvor kulturel forskellighed respekteres.

For at nå disse mål, såvel i Europa som globalt, forpligter Den Europæiske Union og dens medlemsstater sig til, på egen hånd og sammen med deres partnere, fremover at stræbe efter at opfylde og respektere følgende målsætninger og principper:

Hovedmålsætninger

MILJØBESKYTTELSE

Beskytte jordens evne til at opretholde liv i alle dets forskellige former, respektere grænserne for planetens naturlige ressourcer og sikre et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten; forebygge og nedbringe miljøforurening og fremme bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug for at bryde forbindelsen mellem økonomisk vækst og miljøforringelse.

SOCIAL LIGHED OG SAMHØRIGHED

Fremme et demokratisk, socialt rummeligt, samhörigt, sundt, sikkert og retfærdigt samfund, der respekterer de grundlæggende rettigheder og den kulturelle forskellighed, og som skaber lige muligheder og bekæmper forskelsbehandling i alle dens former.

ØKONOMISK VELSTAND

Fremme en stærk, innovativ, videnrig, konkurrencedygtig og øko-effektiv økonomi, der skaber en høj levestandard og fuld beskæftigelse af høj kvalitet i hele Den Europæiske Union.

OPFYLDELSE AF EU'S INTERNATIONALE FORPLIGTELSER

Fremme oprettelsen af og forsvare stabiliteten for demokratiske institutioner i hele verden på et grundlag af fred, sikkerhed og frihed. Fremme bæredygtig udvikling aktivt overalt i verden og sikre, at Den Europæiske Unions interne og eksterne politikker er i overensstemmelse med den globale bæredygtige udvikling og de internationale forpligtelser, der følger heraf.

Overordnede vejledende principper

FREMME OG BESKYTTELSE AF GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

Sætte mennesket i centrum for Den Europæiske Unions politikker ved at fremme de grundlæggende rettigheder og bekæmpe alle former for forskelsbehandling og bidrage til bekæmpelsen af fattigdom på verdensplan.

LIGHED FOR ALLE OG MELLEMLIGE GENERATIONERNE

Løse de nuværende generationers behov uden at kompromittere fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov inden for EU og andetsteds.

ET ÅBENT OG DEMOKRATISK SAMFUND

Sikre borgernes rettigheder med hensyn til adgang til information og til domstolene. Udvikle passende kanaler for samråd og deltagelse for alle interesserede parter og sammenslutninger.

INDDRAGELSE AF BORGERNE

Øge borgernes deltagelse i beslutningsprocessen. Fremme undervisningen i og den generelle bevidsthed omkring bæredygtig udvikling. Informere borgerne om deres påvirkning af miljøet og deres muligheder for at træffe mere bæredygtige valg.

INDDRAGELSE AF ERHVERVSLIVET OG ARBEJDSMARKEDETS PARTER

Øge dialogen mellem arbejdsmarkedets parter, forbedre virksomhedernes sociale ansvar og etablere flere privat-offentlige partnerskaber for at fremme samarbejdet og det fælles ansvar med hensyn til at opnå en bæredygtig produktion og et bæredygtigt forbrug.

SAMMENHÆNG OG STYRING

Styrke sammenhængen mellem alle Den Europæiske Unions politikker på dette område og sammenhængen mellem lokale, regionale, nationale og globale aktioner for at øge det bidrag, der ydes herigennem til fremme af bæredygtig udvikling.

POLITIKINTEGRATION

Fremme integrationen af økonomiske, sociale og miljømæssige hensyn, således at de bliver sammenhængende og gensidigt forstærkende gennem fuld anvendelse af instrumenterne til etablering af bedre regulering, såsom velafbalancerede konsekvensanalyser og høring af de interesserede parter.

ANVENDELSE AF DEN BEDSTE TILGÆNGELIGE VIDEN

Sikre, at politikkerne udvikles, evalueres og gennemføres på grundlag af den bedste tilgængelige viden, og at de er økonomisk sunde og omkostningseffektive.

FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET

Følge en forsigtig tilgang, når der foreligger objektiv videnskabelig usikkerhed for at undgå potentiel skade på menneskers helbred eller på miljøet, og træffe præventive foranstaltninger.

FÖRURENEREN SKAL BETALE

Sikre, at priserne for produktion og forbrug afspejler de reelle samfundsomkostninger, og at forurenerne betaler for de skader, de påfører menneskers helbred og miljøet.

ANNEKS 2

MÅL, POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER TIL AT SKABE FREMDRIFT I STRATEGIEN FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

Dette bilag beskriver nogle af de vigtigste strategier, handlingsplaner og andre initiativer, som EU gør brug af til at fremme en bæredygtig udvikling, og opstiller operationelle mål, hvor det er muligt. Mange medlemsstater har desuden udarbejdet deres egne bæredygtige strategier og handlingsplaner og er da også på mange områder dem, der bedst kan skabe forandringer. EU kan støtte og supplere medlemsstaternes foranstaltninger, fremme udvekslingen af bedste praksis og fungere som knudepunkt med hensyn til at gøre status over de fremskridt, der er gjort, og stimulere yderligere tiltag.

Strategien for bæredygtig udvikling fungerer som en referenceramme for, hvordan man bedst kan tackle de uholdbare tendenser. Et centralt element i referencerammen er samspillet mellem tendenserne. De vigtigste prioriteter, der er beskrevet i hoveddokumentet, er forbundet med hinanden på kryds og tværs. Som eksempel kan nævnes, at vi ved at gøre større brug af vedvarende energi samtidig også bekæmper klimaændringerne. På samme måde vil vi ved at forbedre arealanvendelsen, gøre transportmidlerne mere bæredygtige og ændre energimønstrene også beskytte biodiversiteten. De forskellige strategier og handlingsplaner bør derfor ikke vurderes isoleret. De bidrager alle på hver deres måde til at løse problemer på andre områder. Det er vigtigt at forstå de indbyrdes sammenhænge til bunds og udforme en politik, der integrerer forskellige aspekter, så der kan opnås gevinster på alle fronter. Samspillet mellem tendenserne er et område, der bør udforskes nærmere. Kommissionen vurderer virkningerne af alle sine større politikinitiativer.

1. BEKÆMPELSE AF KLIMAÆNDRINGERNE

Overordnet mål

At begrænse klimaændringerne og deres omkostninger for samfundet

Operationelle mål:

- I marts 2005 bekræftede Det Europæiske Råd, at **den årlige globale gennemsnitlige overfladetemperatur ikke må stige med mere end 2°C** i forhold til det førindustrielle niveau¹⁰, og at en CO₂-koncentration på under 550 ppm derfor bør være retningsgivende for den globale begrænsnings- og reduktionsindsats
- EU-15 og hovedparten af EU-25 har under Kyoto-protokollen givet tilsagn om at reducere drivhusgasserne i perioden 2008-2012. **Målet for EU-15 er at reducere emissionerne med 8 % i forhold til niveauet i 1990**
- Få at nå dette mål **vil EU** som aftalt på Det Europæiske Råds møde i marts 2005 sammen med andre parter undersøge strategier **for at opnå de nødvendige emissionsreduktioner** og vil i den forbindelse overveje reduktionsveje for gruppen af udviklede lande i størrelsesordenen 15-30 % inden 2020 sammenlignet med udgangspunktet i Kyoto-protokollen.

Eksempler på nøgleforanstaltninger: Igangværende og planlagte

- Udformning af en EU-strategi vedrørende klimaændringer for tiden efter 2012. Meddelelse vedtaget i februar 2005, KOM(2005) 35 endelig.
http://europa.eu.int/comm/environment/climat/future_action.htm
- Anden fase af det europæiske klimaændringsprogram (ECCP). Indledt i oktober 2005.
<http://europa.eu.int/comm/environment/climat/eccp.htm>
- EU-ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner, vedtaget i januar 2005, direktiv 2003/87/EF.
<http://europa.eu.int/comm/environment/climat/emission.htm>
- Den 10-årige gennemførelsesplan for et globalt system af jordobservationssystemer (GEOSS) 2005-2015.
http://europa.eu.int/comm/research/environment/newsanddoc/article_2211_en.htm
- Grønbog om energieffektivitet, KOM(2005) 265 endelig. Vedtaget i juni 2005.
http://europa.eu.int/comm/energy/efficiency/doc/2005_06_green_paper_book_da.pdf
- Handlingsplan for større energieffektivitet. Ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/eur-lex/da/com/cnc/2000/com2000_0247da01.pdf

¹⁰ Kilder: Anden vurderingsrapport fra IPPC, Rådets konklusioner 1996, KOM(2005) 35 endelig, s. 3, Det Europæiske Råds konklusioner fra marts 2005.

- Nye og vedvarende energikilder. Meddelelse om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder, baseret på gennemførelsen af direktiv 2001/77/EF. KOM(2005)627.
http://europa.eu.int/comm/energy/res/legislation/electricity_en.htm
- Handlingsplan for biomasse. Vedtaget i december 2005.
http://europa.eu.int/comm/energy/res/biomass_action_plan/index_en.htm
- Kampagnen "bæredygtig energi – Europa".
<http://www.sustenergy.org/>

2. SUNDHEDSFREMME - FOLKESUNDHED

Overordnede mål

At styrke folkesundheden og forbedre beskyttelsen mod sundhedstrusler

Operationelle mål:

- **Forbedre beskyttelsen mod** sundhedstrusler ved at opbygge kapacitet til at samordne indsatsen mod trusler
- Fortsat forbedre **fødevarer- og foderlovgivning**, herunder tage fødevarermærkningen op til fornyet overvejelse
- Fortsat **fremme høje standarder for dyresundhed og –velfærd** i EU og internationalt
- Brems stigningen i forebyggelige livsstilssygdomme gennem **sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse**
- Sikre at fremstilling, håndtering og anvendelse af kemikalier **ikke indebærer betydelig risiko for sundhed** og miljø inden 2020
- **Bedre oplysning om miljøforurening** og sundhedsskadelige virkninger.

Eksempler på nøgleforanstaltninger: Igangværende og planlagte

- Den generelle sundhedsstrategi som opfølgning af programmet for sundhed og forbrugerbeskyttelse (2007-2013), KOM(2005) 115 endelig.
http://europa.eu.int/comm/dgs/health_consumer/index_en.htm
- Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme, der blev oprettet i 2005 med forordning (EF) nr. 851/2004.
http://europa.eu.int/comm/health/ph_overview/strategy/ecdc/ecdc_en.htm
- Strategien for hiv/aids. Ventes vedtaget i slutningen af 2005.
[http://europa.eu.int/comm/development/body/theme/human_social/docs/health/Programme%20for%20Action%20\(EN\).pdf#zoom=100](http://europa.eu.int/comm/development/body/theme/human_social/docs/health/Programme%20for%20Action%20(EN).pdf#zoom=100)
http://europa.eu.int/comm/research/health/poverty-diseases/aids_en.html

- Meddelelse om planlægning af beredskab og indsats over for pandemisk influenza, KOM 2005(607) endelig.
http://europa.eu.int/comm/health/ph_threats/com/Influenza/COMM_PDF_COM_2005_0607_F_EN_ACTE.pdf
- Meddelelse om bedre koordinering af den almene planlægning af kriseberedskabet på folkesundhedsområdet, KOM(2005) 605 endelig.
http://europa.eu.int/comm/health/ph_threats/com/Influenza/COMM_PDF_COM_2005_0605_F_EN_ACTE.pdf
- Henstilling om forbedring af patienters sikkerhed gennem forebyggelse af og kontrol med infektioner forårsaget i sundhedssektoren. Ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/health/ph_threats/com/comm_diseases_cons01_en.htm
http://europa.eu.int/eur-lex/da/com/cnc/2004/com2004_0301da01.pdf
- Opfølgning og gennemførelse af hvidbogen om fødevarerikkerhed, KOM(1999) 719.
http://europa.eu.int/comm/food/food/intro/white_paper_en.htm
http://europa.eu.int/comm/dgs/health_consumer/library/pub/pub06_da.pdf
- Strategi for dyresundhed – en EU-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010). Ventes vedtaget i 2007.
http://europa.eu.int/comm/food/animal/diseases/strategy/index_en.htm
- Den europæiske handlingsplan for miljø og sundhed 2004-2010, KOM(2004) 416 endelig.
http://europa.eu.int/comm/environment/health/index_en.htm
- Rådets forordning om registrering, vurdering og godkendelse af kemikalier (Reach), KOM(2003) 644.
<http://europa.eu.int/comm/environment/chemicals/reach.htm>
http://europa.eu.int/comm/enterprise/reach/index_en.htm

3. BEKÆMPELSE AF SOCIAL UDSØDELSE OG HÅNDTERING AF DEMOGRAFISKE ÆNDRINGER

<p>Overordnet mål</p>

<p>At skabe et socialt rummeligt samfund</p>
--

Operationelle mål:

- Opstille specifikke EU-mål for en reduktion af antallet af personer, **der risikerer at blive udsat for fattigdom**, inden 2010 på basis af den åbne koordinationsmetode
- Støtte medlemsstaternes bestræbelser på at **modernisere den sociale sikring** for at tage højde for den aldrende befolkning
- Skaffe betydeligt flere kvinder og ældre arbejdstagere **adgang til arbejdsmarkedet** i henhold til nærmere fastsatte mål og samtidig styrke beskæftigelsen blandt migranter inden 2010

- Fortsætte udformningen af **en EU-politik for lovlig migration**, ledsaget af foranstaltninger til at styrke integrationen af migranter og deres familier
- Fremme **livslang læring** og inden 2010 halvere antallet af 18-24-årige, der kun har afsluttet uddannelse på folkeskoleniveau, og som ikke er under videreuddannelse.

Medlemsstaterne er dem, der bedst kan skabe konkrete resultater med at nå disse mål. EU kan støtte og supplere medlemsstaternes foranstaltninger, fremme udvekslingen af bedste praksis og fungere som knudepunkt med hensyn til at gøre status over de fremskridt, der er gjort, og stimulere yderligere tiltag. I den sociale dagsorden skitseres det, hvilke foranstaltninger EU vil træffe for at opnå fuld beskæftigelse og et rummeligt samfund.

Kommissionen og Rådet¹¹ har udformet en strategi for, hvordan man kan tackle de budgetmæssige konsekvenser af befolkningens aldring, ifølge hvilken medlemsstaterne bør nedbringe den offentlige gæld for at afbøde de budgetmæssige følger af befolkningens aldring og iværksætte omfattende reformer af arbejdsmarkedet, bl.a. af skatte- og socialsikringssystemerne, for at øge beskæftigelsen, især blandt ældre arbejdstagere og kvinder, samt vidtgående reformer af pensionssystemerne for at mindske presset på de offentlige finanser.

Eksempler på nøgleforanstaltninger: Igangværende og planlagte

- Den åbne koordinationsmetode inden for social sikring og social integration. Igangværende.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/social_protection/index_en.htm
- EU's handlingsprogram for beskæftigelse og social solidaritet - Progress (2007-2013). Ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/eur-lex/da/com/pdf/2004/com2004_0488da01.pdf
- Den åbne koordinationsmetode på uddannelsesområdet ("Uddannelse 2010"). Igangværende.
http://europa.eu.int/eur-lex/da/com/pdf/2004/com2004_0488da01.pdf
- Det integrerede handlingsprogram inden for livslang læring (2007-2013) (KOM(2004) 474). Ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/education/programmes/newprog/index_en.html
- Meddelelse om den demografiske udvikling i Europa. Ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/social_situation/green_paper_en.html
- En sundheds- og sikkerhedsstrategi 2007-2012. Meddelelse ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/index_en.htm
- Køreplan for ligestilling mellem mænd og kvinder. Meddelelse ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/gender_equality/index_en.html

¹¹ Rådet for Den Europæiske Union (2001), "De offentlige finansers bidrag til vækst og beskæftigelse: Bedre kvalitet og holdbarhed", rapport fra Kommissionen og Rådet (ECOFIN) til Det Europæiske Råd (Stockholm, 23.-24. marts 2001), dok. 699/01. Europa-Kommissionen (2000), "De offentlige finansers bidrag til vækst og beskæftigelse: Bedre kvalitet og holdbarhed", KOM(2000) 846.

- Meddelelse om ikke-forskelsbehandling og lige muligheder for alle, KOM(2005) 224 – Det Europæiske År 2007.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/fundamental_rights/index_en.htm
- Det Europæiske År for Bekæmpelse af Fattigdom og Social Udstødelse 2010.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/social_inclusion/index_en.htm
- Den nye generation af struktur- og samhørighedsfonde, vedtaget i 2004. KOM(2004) 493, KOM(2004) 494, KOM(2004) 495.
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/2007/index_da.htm
- Forslag om at oprette et europæisk indvandringsovervågningscenter. Ventes vedtaget i 2005.
http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/doc_immigration_intro_en.htm
- Grønbog om det europæiske migrationsnetværks fremtid, KOM(2005) 606. Vedtaget i 2005.
<http://www.european-migration-network.org/>
- Opfølgning af meddelelsen om “En fælles dagsorden for integration: En ramme for integration af tredjelandstatsborgere i Den Europæiske Union”, KOM(2005) 389 endelig.
http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/inti/funding_inti_en.htm
http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/da/com/2005/com2005_0389da01.pdf
- Handlingsplan for bekæmpelse af menneskehandel og menneskesmugling. Vedtaget i slutningen af 2005.
http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/crime/trafficking/fsj_crime_human_trafficking_en.htm

4. EN BEDRE FORVALTNING AF NATURRESSOURCERNE

Overordnet mål

Beskytte jordens evne til at opretholde liv i alle dets forskellige former, respektere grænserne for planetens naturlige ressourcer og fremme bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug for at sikre en afkobling mellem økonomisk vækst og miljøforringelse.

Operationelle mål:

- **Forbedre ressourceproduktiviteten:** Udnytte hver eneste ressourceenhed bedre og reducere dens skadelige miljøvirkninger (skadelige udledninger i luft, vand og jord samt overudnyttelse af areal- og andre ressourcer)
- Forbedre forvaltningen og undgå overudnyttelsen af **fornybare naturressourcer**, som f.eks. fiskeressourcer (opnå et **maksimalt bæredygtigt fangstniveau** inden 2015), biodiversitet, skovbrug, vand, luft, jord og klima, og genoprette nedbrudte havøkosystemer inden 2015 i overensstemmelse med Johannesburg-gennemførelsesplanen, som blev besluttet ved verdenstopmødet for bæredygtig udvikling

- **Undersøge, hvordan energiforbruget i EU kan sættes ned** inden 2020, idet det omkostningseffektive potentiale for energibesparelser anslås at være på 20 %. Kommissionen agter at indlede en debat om dette emne
- 12 % af energiforbruget bør stamme fra vedvarende energikilder inden 2010
- 21 % af **elforbruget i EU-25 bør stamme fra vedvarende kilder** inden 2010. Dette er udgangspunktet for medlemsstaternes egne vejledende mål
- **Standse tabet af biodiversitet** i EU inden 2010 og konkret bidrage til en mærkbar reduktion i tabet af biodiversitet på verdensplan inden samme dato
- **Gennemførelse og forvaltning af Natura 2000:** Lokalteter vedtaget inden 2006 (2010 for lokaliteter i havområder), lokaliteter udpeget og under forvaltning inden 2010 (2012 for lokaliteter i havområder)
- **Udnytte den teknologiske udvikling** til at sikre en afkobling mellem økonomisk vækst og presset på miljøet.

Eksempler på nøgleforanstaltninger: Igangværende og planlagte

- Handlingsplan for miljøteknologi, KOM(2004) 38 endelig. Fastlæggelse af betingelser for opstilling af målsætninger for vigtige produkters miljøvenlighed sammen med medlemsstater og største interessegrupper inden 2007.
<http://europa.eu.int/comm/environment/etap/>
<http://europa.eu.int/comm/environment/docum/9842sm.htm>
- Handlingsplan for bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug. Ventes vedtaget i 2007.
http://europa.eu.int/comm/environment/index_da.htm
- Tematisk strategi for bæredygtig anvendelse af pesticider. Vedtaget i december 2005.
<http://europa.eu.int/comm/environment/natres/>
- Tematisk strategi for affaldsforebyggelse og genanvendelse. Vedtaget i december 2005.
<http://europa.eu.int/comm/environment/waste/strategy.htm>
- Den integrerede produktpolitik, opfølgning af KOM(2003) 302.
<http://europa.eu.int/comm/environment/ipp/home.htm>
- Mere miljøbevidste offentlige indkøb, bl.a. et direktivforslag om offentlige indkøb af rene og energieffektive køretøjer, der ventes vedtaget i slutningen af 2005, og en undersøgelse sammen med medlemsstaterne af, hvordan man bedst kan fremme grønne offentlige indkøb inden for andre store produktgrupper inden udgangen af 2007
<http://europa.eu.int/comm/environment/gpp/index.htm>
- Strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne, strategiske retningslinjer, nationale strategier og programmer for udvikling af landdistrikter for perioden 2007–2013, KOM(2005) 304. Vedtaget i 2005.
http://europa.eu.int/comm/agriculture/capreform/rdguidelines/index_en.htm

- Tematisk strategi for jordbundsbeskyttelse. Ventes vedtaget i 2006.
<http://europa.eu.int/comm/environment/waste/strategy.htm>
<http://europa.eu.int/comm/environment/soil/>
- Tematisk strategi for luftforurening, KOM(2005) 446 endelig. Vedtaget i september 2005.
<http://europa.eu.int/comm/environment/air/cafe/>
- Beskyttelse af havmiljøet, herunder den tematiske strategi til beskyttelse og bevaring af havmiljøet og andre tiltag. Vedtaget i 2005
<http://europa.eu.int/comm/environment/water/marine.htm>
- EU's vandrammedirektiv - integreret forvaltning af afvandingsområder i Europa, gennemførelse af direktiv 2000/60/EF.
http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/index_en.html
- EU's biodiversitetsstrategi. Vedtaget i 1998. Meddelelse om biodiversitetsstrategien ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/natura_2000_network/managing_natura_2000/index_en.htm
- Gennemførelse af multilaterale miljøaftaler. Igangværende.
http://europa.eu.int/comm/environment/international_issues/agreements_en.htm
- Grøn bog om havpolitikken. Ventes vedtaget i begyndelsen af 2006.
http://europa.eu.int/comm/fisheries/maritime/index_en.htm
- Nettet for grønt diplomati. Igangværende.
http://europa.eu.int/comm/external_relations/env/
- EU's handlingsplan for skovbrug. Ventes vedtaget i 2006.
http://europa.eu.int/comm/agriculture/index_da.htm

5. MERE BÆREDYGTIGE TRANSPORTMIDLER

Overordnet mål

Sikre at vores transportsystemer opfylder samfundets socioøkonomiske behov og samtidig har færrest mulige skadelige virkninger for økonomien, samfundet og miljøet.

Operationelle mål:

- Bedre styring af **transportefterspørgslen** for at begrænse de negative virkninger af væksten i transporten
- Opnå et bæredygtigt energiforbrug i transportsektoren, som det er tilfældet med andre sektorer, og i endnu højere grad **nedbringe drivhusgasserne fra transporten**
- **Mindske forureningen** fra transporten til et niveau, der sikrer færrest mulige skadevirkninger for sundhed og miljø

- Sikre at nye biler overholder målet om **gennemsnitlige CO₂-emissioner på 140 g/km inden 2008/2009 og 120 g/km inden 2012** som led i en integreret politisk tilgang
- Arbejde på at **indføre emissionsstandarder** for person- og varebiler (Euro V) og for tunge køretøjer (Euro VI)
- Sikre at 5,75 % af alle brændstoffer til transport er **biobrændstoffer** inden 2010
- Mindske **støjen fra transporten** både ved kilden og gennem afbødende foranstaltninger, så det generelle støjniveau har færrest mulige konsekvenser for menneskers sundhed
- Skabe større **vejsikkerhed** ved at forbedre vejinfrastrukturen, opfordre vejbrugerne til at udvise større ansvarlighed og gøre bilerne mere sikre
- Inden 2010 at **halvere antallet af dødsulykker på vejene** i forhold til 2000
- Modernisere EU's bestemmelser om **offentlig personbefordring** for at øge effektiviteten og kvaliteten inden 2010.

Eksempler på nøgleforanstaltninger: Igangværende og planlagte

- Hvidbog om "Den Europæiske transportpolitik frem til 2010 - De svære valg" og midtvejsevaluering, KOM(2001) 370.
http://europa.eu.int/comm/energy_transport/library/lb_texte_complet_da.pdf
- EU-strategi om CO₂-emissioner fra personbiler. Meddelelse om den reviderede strategi ventes vedtaget i september 2006.
http://europa.eu.int/comm/environment/co2/co2_home_da.htm
- Fremme af anvendelsen af biobrændstoffer og andre fornyelige brændstoffer til transport, direktiv 2003/30/EF.
http://europa.eu.int/comm/energy/res/legislation/biofuels_en.htm
http://europa.eu.int/comm/energy/res/legislation/doc/biofuels/en_final.pdf
- Renere bytransport. Civitas II blev lanceret i begyndelsen af 2005.
http://europa.eu.int/comm/energy_transport/en/cut_en.html
<http://www.civitas-initiative.org/main.phtml?lan=en>
- Tematisk strategi for bymiljøet. Ventes vedtaget i januar 2006 og omfatter planer for bæredygtig bytransport.
http://europa.eu.int/comm/environment/urban/home_en.htm
- Afgiftspolitik for transportinfrastrukturen.
http://europa.eu.int/comm/transport/infr-charging/charging_da.html
- Den tredje jernbanepakke, der blev vedtaget i 2004, herunder KOM(2004) 140 endelig, med det formål at gøre jernbanetransporten mere attraktiv.
http://europa.eu.int/comm/transport/rail/package2003/new_en.htm

6. BEKÆMPELSE AF FATTIGDOM I VERDEN OG FREMME AF UDVIKLING

Overordnede mål

Fremme bæredygtig udvikling aktivt overalt i verden og sikre, at Den Europæiske Unions interne og eksterne politikker er i overensstemmelse med den globale bæredygtige udvikling og de internationale forpligtelser, der følger heraf

Operationelle mål:

EU vil gennemføre de tilsagn, der er afgivet internationalt om bæredygtig udvikling, og som bygger på verdenstopmødet om bæredygtig udvikling (Johannesburg), Monterrey-konferencen og resultaterne af 2005-topmødet og af verdenstopmødet.

EU vil gøre en stor indsats for at nå millennium-udviklingsmålene inden 2015, dvs. at:

- udrydde **ekstrem fattigdom og sult**
 - halvere andelen, som lever for mindre end én dollar om dagen
 - halvere andelen, som lever i hungersnød
- sikre **grundskoleuddannelse for alle**
 - sikre fuld grundskoleuddannelse for alle drenge og piger
- fremme **ligestilling og styrke kvinders rettigheder**
 - fjerne forskellene mellem andelen af piger og drenge i grundskolen inden 2005 og på alle uddannelsesniveauer inden 2015
- mindske **børnedødeligheden**
 - mindske dødeligheden blandt børn under fem år med to tredjedele
- mindske **mødredødeligheden**
 - mindske mødredødeligheden med tre fjerdedele
- bekæmpe **hiv/aids, malaria og andre sygdomme**
 - stoppe udbredelsen af hiv/aids og vende den negative udvikling
 - stoppe udbredelsen af malaria og andre alvorlige sygdomme og vende den negative udvikling
- sikre **en miljøvenlig og bæredygtig udvikling**
 - integrere principper for bæredygtig udvikling i landestrategier og –programmer, vende tabet af miljøressourcer

- halvere andelen af mennesker uden adgang til rent drikkevand
- forbedre levevilkårene væsentligt for 100 millioner mennesker, der bor i slumområder, inden 2020
- opbygge et **globalt partnerskab** for udvikling, herunder videreudvikling af et åbent **finans- og handelssystem**.

For at nå disse mål vil EU navnlig:

1) **øge bistanden**, 2) gøre **bistanden mere sammenhængende og effektiv og forbedre dens kvalitet**, 3) gennemføre **EU's strategi for Afrika**, 4) **fremme konfliktforebyggelse**, 5) gennemføre **EU's udviklingspolitik** – den europæiske konsensus om udvikling, 6) sikre en vellykket **gennemførelse af Doha-udviklingsdagsordenen** og dens bidrag til millennium-udviklingsmålene og bæredygtig udvikling, 7) iværksætte **GSP plus**, 8) sikre, at de **regionale og bilaterale handelsaftaler bidrager til bæredygtig udvikling**, 9) **fremme bæredygtig udvikling på verdensplan**

Foranstaltninger: Igangværende og planlagte

- Hurtigere opfyldelse af millennium-udviklingsmålene, KOM(2005) 132.
http://europa.eu.int/comm/development/body/communications/communications_en.htm
- EU's strategi for Afrika, KOM(2005) 489.
http://europa.eu.int/comm/development/body/communications/docs/eu_strategy_for_africa_12_10_2005_en.pdf#zoom=100
- Udviklingsfinansiering og udviklingsbistandens nyttevirkning, KOM(2005) 133.
http://europa.eu.int/comm/development/body/communications/docs/communication_133_en.pdf
- Sammenhæng i udviklingspolitikken, KOM(2005) 134.
http://europa.eu.int/comm/development/body/communications/docs/communication_134_en.pdf
- Rådets (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) konklusioner om EU's udviklingspolitik – “den europæiske konsensus”, baseret på meddelelsen KOM(2005) 311.
http://europa.eu.int/comm/development/body/development_policy_statement/index_en.
- Doha-udviklingsdagsordenen. Igangværende.
http://europa.eu.int/comm/trade/issues/newround/doha_da/index_en.htm
- Bilaterale og regionale handelsaftaler (som f.eks. økonomiske partnerskabsaftaler med AVS-landene). Igangværende.
http://europa.eu.int/comm/development/body/cotonou/index_en.htm
http://europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/index_en.htm
- Styring af globaliseringen - foranstaltninger.
http://europa.eu.int/comm/trade/issues/global/index_en.htm
http://europa.eu.int/comm/trade/issues/global/sia/index_en.htm
http://europa.eu.int/comm/trade/issues/global/csr/index_en.htm

- Gennemførelse af EU's forpligtelser i henhold til verdenstopmødet om bæredygtig udvikling, EU's vandinitiativ, EU's energiinitiativ og den 10-årige gennemførelsesplan for international bæredygtig produktion og forbrugeradfærd. Igangværende.
http://europa.eu.int/comm/environment/wssd/index_en.html
- EU's internationale program for eksterne foranstaltninger til bekæmpelse af hiv/aids, malaria og tuberkulose, 2007, KOM(2004) 726.
http://europa.eu.int/comm/development/body/theme/human_social/pol_health3_en.htm

Anneks 3

2005 revisionen af EU's strategy for bæredygtig udvikling

Første resultater og fremtidige sigtemærker

Meddelse fra Kommissionen til Rådet og det Europæiske Parlament

{COM(2005) 37 }

Forord

Bæredygtig udvikling er et grundlæggende mål for Den Europæiske Union, men er også en global udfordring for vores partnere i hele verden. Bæredygtig udvikling rejser spørgsmålet om, hvordan man kan forene økonomisk udvikling, social samhørighed, en mere retfærdig balance mellem nord og syd og miljøbeskyttelse. Dens betydning er afspejlet i EU-traktaten og bekræftet i forfatningen, hvor EU opfordres til at sikre *"en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten"*.

Med de demografiske ændringer vil der i løbet af de kommende årtier blive lagt et enormt og stadig større pres på verdensressourcerne; dette gælder både klimaændringer, naturressourcer, biodiversitet og velstandskløften mellem nord og syd. Vi må skride til handling nu, hvis vi fremover skal bevare de skrøbelige økonomiske, sociale og miljømæssige balancer i verden.

Europas fremtid kan kun ses i denne globale kontekst. EU har allerede gjort en stor indsats for at fremme bæredygtig udvikling, både hos sig selv og internationalt. Ved at anlægge en proaktiv tilgang kan EU vende behovet for miljøbeskyttelse og social samhørighed, så det giver nye innovations-, vækst- og jobmuligheder. Med denne revision af strategien for bæredygtig udvikling (SDS) understreger vi vores bindende tilsagn om at ville foretage en bedre definition af de strukturelle ændringer, der er nødvendige i vores økonomier og samfund, og udarbejde en konstruktiv dagsorden med henblik på at styre denne ændringsproces hen imod en bedre livskvalitet for alle.

For at tage denne udfordring op er det nødvendigt med en koordineret indsats og et stærkt lederskab fra EU's side for at udvikle løsninger, som kan gøre en varig forskel for mennesker i Europa og i hele verden.

Det er grunden til, at EU i begyndelsen af dette årtusinde gav tilsagn om at ville følge en krævende dagsorden og indføre ændringer, der skal sikre, at vi begynder at imødegå de uholdbare økonomiske, sociale og miljømæssige tendenser. I 2000 blev der i Lissabon-strategien fastlagt en ambitiøs dagsorden for økonomiske og sociale reformer for at skabe en højdynamisk og konkurrencedygtig videnbaseret økonomi. I 2001 lancerede Det Europæiske Råd i Göteborg en omfattende strategi for bæredygtig udvikling, og i 2001 blev denne strategis eksterne dimension fastlagt i Barcelona forud for FN's verdenstopmøde om bæredygtig udvikling i sommeren 2002. Alle disse skridt er blevet ledsaget af vigtige afgørelser og foranstaltninger for at opfylde de afgivne tilsagn. Ikke desto mindre er der ikke gjort tilstrækkelige fremskridt; man mangler stadig at vende de uholdbare tendenser, og de internationale udfordringer er fortsat store.

Med indsættelsen af en ny Kommission og et nyvalgt Europa-Parlament er øjeblikket inde til at gøre status over de hidtidige fremskridt og gøre en ekstra indsats for at fremskynde ændringerne.

De første skridt er allerede taget. Kommissionen har ved at foreslå de strategiske mål for EU for de kommende fem år bekræftet sit tilsagn om at sikre bæredygtig udvikling. I midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien har den netop foreslået, at vores strategi for vækst og beskæftigelse skal bygge på en fornyet Lissabon-strategi, som giver os mulighed for at

bruge en dynamisk økonomi som drivkraft for vores bredere sociale og miljømæssige ambitioner. Lissabon-strategien er således en væsentlig komponent i det globale mål om bæredygtig udvikling, der er fastsat i traktaten: nemlig at forbedre velfærden og levevilkårene på bæredygtig vis for de nuværende og kommende generationer. Som Kommissionen bekræftede det i midtvejsrevisionen: *”Både Lissabon-strategien og strategien for bæredygtig udvikling bidrager til at føre dette mål ud i livet. De styrker gensidigt hinanden, tager sigte på foranstaltninger, der supplerer hinanden, anvender forskellige instrumenter og frembringer deres resultater inden for forskellige tidsrammer.”*

Foruden revisionen af Lissabon-strategien lancerer Kommissionen nu også en ajourført social dagsorden for EU: en dagsorden med en oversigt over de politikker, der kan bidrage til at sikre et mere sammenhængende kontinent og den fremtidige udvikling af vores sociale model som svar på de uholdbare tendenser. På den måde bidrager vores sociale dagsorden i sig selv til målet om bæredygtig udvikling.

Denne meddelelse er Kommissionens første skridt i revisionen af strategien for bæredygtig udvikling i 2005. Denne rapport indeholder en første vurdering af de fremskridt, der er gjort siden 2001, og en skitsering af en række fremtidige retningslinjer, som kan tjene som ledesnor for revisionen af strategien for bæredygtig udvikling, som vil blive fremlagt i en særskilt meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet senere på året. Denne meddelelse bygger på debatten i det forløbne år, herunder udtalelsen fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg i april og resultaterne af en offentlig høring, som Kommissionen gennemførte i oktober 2004¹².

Den Europæiske Union har en omfattende, langsigtet vision for sin fremtid. Vi tror på styrken og de underliggende værdier i vores dynamiske europæiske model. Vi vil sikre, at både de nuværende og de fremtidige generationers behov kan opfyldes. Dette grundlæggende mål vil slå igennem i alle EU's politikker. Hvis den bæredygtige udvikling skal sikres, skal der gøres en indsats nu. EU har kapaciteten, kompetencen og kreativiteten til at frembringe de fornødne ændringer. Europæerne og alle andre borgere i verden kan stole på EU's tilsagn om at ville sikre en bæredygtig fremtid for alle.

¹² Kommissionens arbejdsdokument SEK(2005) 225, del 1 og 2, indeholder en mere detaljeret oversigt over resultatet af disse foranstaltninger. Kommissionens fuldstændige rapport om høringsresultaterne vil snart foreligge på http://europa.eu.int/comm/sustainable/pages/review_en.htm.

Del I: Bæredygtig udvikling – hvad står der på spil?

1. INDLEDNING

Bæredygtig udvikling – en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare – er et grundlæggende mål i traktaten om Den Europæiske Union¹³ og forfatningen. Det er et globalt koncept, som understøtter alle EU's politikker, foranstaltninger og strategier, og som kræver, at der udformes og gennemføres økonomiske, miljømæssige og sociale politikker, der styrker hinanden.

I en mere og mere globaliseret verden er det nødvendigt med et klart politisk lederskab til at fremme **en dynamisk europæisk model** for nutiden og fremtiden. Kommissionen har givet et bindende tilsagn om at ville sikre bæredygtig udvikling, og den ønsker at udarbejde en konstruktiv dagsorden for forandringsprocessen. Vores fremtid i Europa og i verden kræver en langsigtet vision og handling gennem en bred række politikker. Kommissionen er overbevist om, at vi er nødt til at forbedre velstand, solidaritet og sikkerhed for at give os selv og de fremtidige generationer en bedre livskvalitet. Vi har brug for vækst og flere arbejdspladser og et renere og sundere miljø. Vi har brug for et mere sammenhængende samfund, hvor alle - både inden og uden for EU - kan få del i velstanden og mulighederne. Vi har brug for innovation, forskning og uddannelse. Vi skal respektere vores globale ansvar og forpligtelser. Vores fremtidige velstand og livskvalitet vil afhænge af vores kapacitet og vilje til at ændre vores produktions- og forbrugsmønstre og afkoble økonomisk vækst fra miljøforringelse.

Det er ikke kun EU, der skal gøre en indsats på disse områder. Bæredygtig udvikling er og bliver en global udfordring. Derfor er det væsentligt, at der udvises europæisk lederskab på både den interne og den eksterne front. Det kræver en integreret tilgang og afspejler den omstændighed, at med globaliseringen og den voksende indbyrdes afhængighed mellem problemerne kan EU kun virkeliggøre sine vigtigste interne prioriteter fuldstændigt, hvis det samtidig lykkes at handle på internationalt plan. På samme måde er det afgørende, at EU kan integrere sine globale forpligtelser i alle sine politikker, hvis det skal omsætte ord i handlinger og bevare sin troværdighed som ledende kraft på verdensplan inden for bæredygtig udvikling.

Kommissionens mandat løber indtil udgangen af 2009, men den har en klar forpligtelse til at skue længere ud i fremtiden ved udformningen af politikker. Hvis vi ønsker at nå vores fremtidige mål, kan vi ikke vente; vi må handle nu. Hvis den langsigtede vision skal virkeliggøres, skal der straks fastlægges konkrete mål for at styre de langsigtede tendenser samt mekanismer til at opfylde målene. Kommissionen har allerede bekræftet, at dens overordnede strategiske mål om velstand, solidaritet og sikkerhed er af stor relevans for bæredygtig udvikling¹⁴.

EU afgav for første gang sit tilsagn om at ville sikre bæredygtig udvikling i juni 2001. Det var da Det Europæiske Råd i **Göteborg** vedtog EU's strategi for bæredygtig udvikling (SDS) på

¹³ Artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union.

¹⁴ KOM(2005) 12 af 26.1.2005: ”Strategiske mål 2005-2009 - Europa 2010: Et partnerskab for fornyelse i EU - Velstand, solidaritet og sikkerhed”.

grundlag af en meddelelse fra Kommissionen. I 2002 forelagde Kommissionen en 2. meddelelse¹⁵, der fokuserede på den eksterne dimension af bæredygtig udvikling, og som blev godkendt af Det Europæiske Råd i **Barcelona**. Disse tekster udgør tilsammen grundlaget for EU's omfattende strategi for bæredygtig udvikling. Kommissionen har forpligtet sig til at revidere strategien i begyndelsen af hver ny Kommissions mandatperiode. Denne revision vil blive foretaget i løbet af 2005 på grundlag af erfaringerne fra de seneste fire år.

I den reviderede strategi for bæredygtig udvikling vil der skulle anlægges en bredere tilgang, som understreger, hvilke strukturelle ændringer i økonomien der er nødvendige for at bevæge sig hen imod mere bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre, og hvordan de uholdbare tendenser skal håndteres. Den reviderede strategi vil gennem en yderligere styrkelse af den nye tilgang til politikudformning bekræfte den tredimensionelle fremgangsmåde og sikre en fuldstændig integration og styrkelse af de eksterne aspekter af bæredygtig udvikling. Den reviderede strategi vil desuden bekræfte tilsagnet i forslaget til de finansielle overslag for 2007-2013 om, at bæredygtig udvikling skal være et vejledende princip for EU-politikkerne.

2. DEN EUROPÆISKE UNIONS TILGANG TIL BÆREDYGTIG UDVIKLING

Strategien for bæredygtig udvikling omfatter følgende komponenter:

For det første indeholder den en **bred vision af, hvad der er bæredygtigt**. Grundbudskabet i strategien er, at de økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner af bæredygtigheden i sidste ende skal gå hånd i hånd og styrke hinanden: *"Bæredygtig udvikling giver EU et positivt langtidsperspektiv til et mere velstående og retfærdigt samfund, som giver løfte om et renere, sikrere og sundere miljø - et samfund, som giver os en bedre livskvalitet, for os selv, vores børn og vores børnebørn"*¹⁶. Det er afgørende, at man forstår vigtigheden af disse tre elementer af bæredygtig udvikling og deres indbyrdes sammenhæng.

Strategiens anden, og vel nok mest ambitiøse del, tager sigte på at **forbedre den måde, vi udformer politikker på**, med fokus på at forbedre sammenhængen mellem politikker og gøre mennesker bevidste om eventuelle kompromiser mellem modstridende mål, således at der kan træffes politikbeslutninger på et sagligt grundlag. Det indebærer, at der skal foretages en omhyggelig undersøgelse af de fulde konsekvenser, herunder også konsekvenserne af at undlade en handling, især ved hjælp af tidlig konsekvensanalyse, og sendes de rette signaler til markedet gennem en fastsættelse af de faktiske priser. Det kræver også, at EU's beslutningstagere tager hensyn til den globale kontekst og aktivt fremmer sammenhængen mellem interne og eksterne politikker. Og det forudsætter desuden investeringer i videnskab og teknologi til støtte for de tilpasninger, der kræves for bæredygtig udvikling. Endelig understreges det i den nye tilgang til politikudformning, at det er vigtigt at forbedre kommunikationen og mobilisere borgerne og erhvervslivet.

For det tredje tager strategien fat om nogle tendenser, som helt klart ikke er bæredygtige, f.eks. spørgsmål om klimaændringer og energianvendelse, trusler mod folkesundheden, fattigdom og social udstødelse, aldrende samfund, forvaltning af naturressourcer, arealanvendelse og transport.

¹⁵ KOM(2002) 82 af 13.2.2002: "Mod et globalt partnerskab for bæredygtig udvikling".

¹⁶ KOM(2001) 264: "En bæredygtig udvikling i Europa for en bedre verden: En EU-strategi for bæredygtig udvikling", s. 2.

Endelig omfatter den globale dimension også nogle af de internationale mål og fokuserer på de prioriterede mål, der blev identificeret i EU's bidrag til verdensstopmødet om bæredygtig udvikling. Der er bl.a. tale om styring af globaliseringen, handel, der fremmer en bæredygtig udvikling, fattigdomsbekæmpelse, bæredygtig forvaltning af natur- og miljøressourcer, forbedring af sammenhængen mellem EU's politikker, bedre styring på alle niveauer og finansiering af bæredygtig udvikling.

3. HVORFOR EN REVISION?

Kommissionen har allerede forpligtet sig til at foretage en revision af strategien i begyndelsen af hver ny Kommissions mandatperiode. Det Europæiske Råd har hilst dette initiativ velkommen, senest i juni og november 2004. Desuden er der en række udviklingstendenser, som yderligere understreger, at der nu er behov for en revision:

- forværringen af uholdbare tendenser, især det voksende pres på naturressourcer, biodiversitet og klima samt de vedvarende skævheder og fattigdommen og de stadig større økonomiske og sociale udfordringer, som befolkningsaldringen medfører
- Europas utilstrækkelige økonomiske resultater kombineret med nyt konkurrencepres som følge af den fortsatte globalisering og det voksende antal nyligt industrialiserede lande (såsom Kina, Indien og Brasilien), der signalerer øget økonomisk konkurrence og eventuelle ændringer af de nationale produktionsstrukturer og de deraf følgende konsekvenser for bæredygtig udvikling på globalt plan
- de nye internationale tilsagn og forhandlinger, som alle vil kunne bidrage til global bæredygtig udvikling, vil skulle ledsages af en større gennemførelsesindsats (som f.eks. WTO's Doha-udviklingsdagsorden, Johannesburg-gennemførelsesplanen, som blev besluttet under verdensstopmødet for bæredygtig udvikling, Monterrey-forpligtelserne vedrørende udviklingsfinansiering og millennium-udviklingsmålene)
- nye sikkerhedstrusler som f.eks. terrorisme (angrebene den 11. september 2001 og 11. marts 2004), naturkatastrofer (oversvømmelser) og sygdomme (f.eks. Sars) har forstærket følelsen af sårbarhed. Desuden er man ved at blive mere og mere bevidst om, at det er nødvendigt at bekæmpe organiseret kriminalitet, korrupsion og racisme
- endelig bør der i revisionen tages hensyn til udvidelsen af EU til 25 medlemsstater, de fleste medlemsstaters nationale strategier for bæredygtig udvikling og den større medinddragelse af lokale og regionale myndigheder.

4. STATUS OVER FREMSKRIDTENE

Selv om der er gjort visse fremskridt med gennemførelsen af strategien, og der ikke kan forventes resultater med det samme, er det alligevel åbenlyst, at der stadig er meget, der skal gøres. Der er ikke meget, som tyder på, at de fleste af truslerne mod bæredygtig udvikling er blevet mindre. Der må omgående og vedvarende gribes ind over for disse trusler.

Kommissionens arbejdsdokument¹⁷ indeholder mere detaljerede oplysninger om fremskridtene, men det er værd at fremhæve følgende vigtige udviklingstendenser.

- **Ændring af politikudformningen.** Siden 2001 er der indført en ny metode for politikudformning med henblik på at gøre politikkerne mere sammenhængende og skabe de rette betingelser for at fremme bæredygtig udvikling.

Mere sammenhængende politikker

Et af de overordnede mål er at integrere nogle af traktaternes horisontale principper i alle EU's politikker. Som et eksempel på, hvordan EU har taget fat om dette spørgsmål, kan nævnes "Cardiff-processen", som fremmer integrationen af miljøspørgsmål i de sektorspecifikke politikker. Imidlertid viste den første statusopgørelse af Cardiff-processen i 2004, at fremskridtene hidtil har været begrænsede.

I 2003 blev der i Kommissionen indført en ny metode til konsekvensanalyse som et redskab, der skal bidrage til at forbedre sammenhængen mellem politikker. Den er udformet med henblik på at vurdere de økonomiske, miljømæssige og sociale konsekvenser af væsentlige politikforslag på integreret vis og klarlægge kompromiser mellem konkurrerende mål. Kommissionen har hidtil foretaget over 50 konsekvensanalyser af en lang række forskellige politikker, lige fra forslag til genforsikringsdirektivet til politiske retningslinjer for den fælles markedsordning for sukker og finansieringen af Natura 2000. På det eksterne område er der indledt bæredygtighedsundersøgelser for alle større handelsforhandlinger.

Udvikling af den åbne koordinationsmetode

Den åbne koordinationsmetode kan være et effektivt redskab til at fremme udveksling af god praksis, inddrage og mobilisere interessenter og lægge pres på medlemsstaterne, således at de indfører en mere strategisk og integreret tilgang og udarbejder mere effektive politikker. F.eks. er Kommissionen og medlemsstaterne blevet enige om en række fælles mål og fælles indikatorer for social inklusion og pension. De fleste medlemsstater har fastlagt kvantitative målsætninger for fattigdomsbekæmpelse og social udstødelse.

Faktiske priser og incitament

Hvis man sikrer sig, at markedspriserne afspejler de økonomiske aktiviteters faktiske omkostninger for samfundet, vil dette bidrage til at fremme ændringer af produktions- og forbrugsmønstrene. Med henblik herpå kan markedsbaserede instrumenter som f.eks. miljørelaterede skatter og afgifter, ordninger for handel med emissioner og subsidier være et effektivt supplement til de traditionelle forskriftsmæssige foranstaltninger. På dette område er der i de seneste år gjort fremskridt i EU, men beslutningstagningen er undertiden stadig vanskelig, især på beskatningsområdet, hvor der kræves enstemmighed i Rådet. Som eksempler på tilfælde, hvor EU har anvendt markedsbaserede instrumenter, skal bl.a. nævnes energibeskatningsdirektivet fra 2003, som udvider fællesskabssystemet med minimumsafgiftssatser for mineralolier til også at omfatte andre energiprodukter, og EU-ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner, som er blevet indført i 2005 for at bidrage til at opfylde Kyoto-protokollens mål for reduktion af emissioner.

Investeringer i videnskab og teknologi

¹⁷ SEK(2005) 225.

Det er afgørende, at der gøres fremskridt inden for knowhow og teknologi for at skabe balance mellem økonomisk vækst og social og miljømæssig bæredygtighed. Der kan udvikles mange synergier mellem innovation inden for kvalitet og resultater og innovation med henblik på at optimere energianvendelse, affaldshåndtering og sikkerhed. F.eks. forbruger mere energieffektive maskiner færre naturressourcer, hvilket fører til lavere emissioner. Investeringer i ny teknologi vil også skabe arbejdspladser og vækst. EU's tiltag på dette område omfatter bl.a. bæredygtige udviklingsaktiviteter under det 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling. Den miljøteknologiske handlingsplan fremmer teknologiplatforme for brint og brændselsceller, solceller, bæredygtig kemi, vandforsyning og sanitet. EU stimulerer også udvikling af teknologier, som indvirker på vores sociale systemer, f.eks. sundhedssystemerne¹⁸.

Kommunikation og mobilisering af borgerne og erhvervslivet

Civilsamfundet og den private sektor spiller en vigtig rolle inden for bæredygtig udvikling. Der er på EU-plan taget adskillige initiativer med henblik på at fremme en aktiv medinddragelse af disse grupper og forbedre høringsprocesserne og mobiliseringen af interessenter. Kommissionen har bl.a. vedtaget minimumsstandarder for høring af interessenter og forbedret information om og deltagelse i beslutningstagningen på miljøområdet. Den har også taget flere forskellige initiativer til at fremme virksomhedernes sociale ansvar.

- Uholdbare tendenser

Klimaændringer og ren energi

I de seneste 100 år er temperaturen i Europa steget hurtigere end gennemsnittet på verdensplan (0,95° C i Europa sammenlignet med 0,7° C på verdensplan); 8 ud af 9 gletschere er ved at trække sig betydeligt tilbage; der forekommer flere og flere ekstreme vejrsvingninger – som f.eks. tørke, hvedebølger og oversvømmelser¹⁹. For at holde den globale temperaturstigning nede under det niveau, hvor der er risiko for farligere klimaændringer, er det nødvendigt med drastiske globale reduktioner af drivhusgasemissionerne. Ifølge visse overslag over skader forårsaget af ekstreme begivenheder i 2002 beløber tabene sig til 25 mia. EUR²⁰. I udviklingslandene er det langt fra almindeligt at have adgang til en pålidelig energiforsyning til en overkommelig pris; over 2 mia. mennesker har biomasse (træ, affald osv.) som primær energikilde, og 1,6 mia. har ingen adgang til elektricitet.

Det europæiske klimaændringsprogram (ECCP) har været et nøgleredskab til at træffe foranstaltninger til bekæmpelse af klimaændringer i Europa. Det omfatter centrale energiinitiativer og den nye EU-ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner, som startede den 1. januar 2005. EU fremmer også gennem sine regionalfonde en række foranstaltninger, der bidrager til at tackle klimaændringer. Selv om de seneste data viser, at EU-15 i 2002 havde reduceret drivhusgasemissionerne med 2,9 % i forhold til 1990-niveauerne, er det dog nødvendigt at gøre en langt større indsats for at nå Kyoto-protokollens mål om en reduktion på 8 % af 1990-niveauerne i perioden fra 2008 til 2012. På det internationale plan har EU også fortsat spillet en ledende rolle i bestræbelserne på at fremme

¹⁸ Se f.eks. den nyligt vedtagne e-sundhedshandlingsplan – et bedre sundhedsvæsen for Europas borgere: En handlingsplan for et europæisk e-sundhedsområde, KOM(2004) 356.

¹⁹ EEA's rapport "Impacts of Europe's changing climate", august 2004.

²⁰ Munich Re, Geo risk research department, januar 2004.

ratifikationen af Kyoto-protokollen og gennemføre de tilsagn, der blev afgivet på verdensstopmødet om bæredygtig udvikling (WSSD) i Johannesburg i 2002. EU har i den forbindelse slået til lyd for en verdensomspændende anvendelse af vedvarende energier, gennem Johannesburg-koalitionen for vedvarende energi. EU's energiinitiativ er et bidrag til WSSD, som tager sigte på at forbedre adgangen til hensigtsmæssige, bæredygtige energiydelser til overkommelige priser i landdistrikter, forstadsområder og byområder.

I Europa er der afgivet et nyt tilsagn om at gøre reelle fremskridt inden for effektiv energiudnyttelse gennem et nyt energieffektivitetsinitiativ.

Folkesundhed

Truslerne mod folkesundheden i EU har siden 2001 været voksende. Livsstilsrelaterede og kroniske sygdomme er i hastig stigning i hele verden med fedme som den sygdom, der udvikler sig mest alarmerende (10-40 % stigning i løbet af de seneste 10 år i de fleste EU-lande). Hiv/aids-epidemien er globalt nået op på det højeste infektionsniveau, der nogensinde er set (39,4 mio.), og i Europa er andelen af indberettede nye tilfælde af hiv-infektioner blevet mere end fordoblet siden 1996. Den større kontakt og mobilitet verden rundt har øget sundhedstruslernes konsekvenser gennem smitsomme sygdomme som aviær influenza og Sars. Bioterrorisme er et andet nyt problem. I udviklingslandene er de seneste positive tendenser inden for sundhed og udvikling vendt, og udbredelsen af større smitsomme sygdomme udgør en alvorlig trussel mod deres fremtidige udvikling. Verdenssundhedsorganisationen (WHO) skønner, at der hvert år er over 5 millioner børn i verden, som dør på grund af sundhedsskadelige miljøer.

Blandt de politikforanstaltninger, der er truffet siden 2001, kan bl.a. nævnes finansieringen af genomforskning med henblik på at bekæmpe antibiotikaresistens, etablering af EU-netværk for overvågning og tidlig varsling af smitsomme sygdomme, vedtagelse af et forslag til EU's nye forskriftsmæssige rammer for kemikalier (REACH), vedtagelse af den europæiske handlingsplan for miljø og sundhed 2004-2010 og oprettelse af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og Det Europæiske Center for Smitsomme Sygdomme (ECDC).

På det internationale plan er EU's finansiering til bekæmpelse af sygdomme som f.eks. hiv/aids, tuberkulose og malaria blevet forøget betydeligt. Der er også ydet bidrag til at mindske prisen på væsentlige lægemidler i udviklingslandene.

Fattigdom og social udstødelse

Fattigdom og social udstødelse er et problem, der bliver større og større. I EU risikerer ca. 15 % af befolkningen at komme til at leve i fattigdom på grund af utilstrækkelig indkomst. Situationen i nogle af de nye medlemsstater giver anledning til særlig bekymring. Andre foruroligende tendenser er videreførelsen af fattigdom og udstødelse fra generation til generation og den uforholdsmæssigt store byrde, visse befolkningsgrupper (f.eks. arbejdsløse, enlige forældre, handicappede og etniske mindretal) må bære. På verdensplan lever 2,8 milliarder af verdens 6 milliarder mennesker for mindre end 2 euro om dagen.

EU-medlemsstaterne har aftalt at koordinere deres politikker for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse ved at fastlægge fælles mål, udarbejde nationale handlingsplaner og evaluere disse på grundlag af fælles indikatorer til måling af fremskridtene. Europa-Kommissionen støtter dette koordinationsarbejde. Finansieringen inden for rammerne af den

europæiske regionalpolitik bidrager ligeledes til virkeliggørelsen af dette mål, f.eks. gennem investeringer i almen og faglig uddannelse og lokale beskæftigelsestiltag.

For at tackle problemet globalt er det overordnede mål for EF's udviklingspolitik at reducere fattigdommen og med tiden fuldstændigt at fjerne den. Der er truffet flere forskellige foranstaltninger inden for rammerne af det nye globale partnerskab for fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling, der blev fastlagt på topmøderne i Doha, Monterrey og Johannesburg.

Det aldrende samfund

Det forventes, at befolkningstilvæksten i EU vil komme til at ligge på nul, og at stadig færre og ældre erhvervsaktive vil skulle forsørge flere og flere ældre mennesker. Forsørgerbyrden ventes at stige fra 24 % i 2004 til 47 % i 2050.

Stigningen i den forventede levealder er en stor landvinding, men Europas aldrende samfund skaber et bæredygtighedsproblem, som må løses. Hverken indvandring eller en hurtig stigning i fødselstallene vil kunne forhindre en kraftig stigning af de ældres andel af befolkningen i løbet af de næste to årtier.

Kommissionen arbejder sammen med medlemsstaterne om at modernisere socialbeskyttelsessystemerne for at sikre, at de fortsat er finansielt bæredygtige og socialt hensigtsmæssige. Foranstaltningerne omfatter også en forlængelse af de ældre arbejdstagers erhvervsaktive periode. Det Europæiske Råd i Barcelona fastlagde det mål, at 50 % af de 55-64-årige skal være i arbejde inden udgangen af 2010 og at den faktiske alder for, hvornår folk ophører med at arbejde, skal øges med 5 år inden udgangen af 2010. Bortset fra at løse de finansielle aspekter er det også nødvendigt, at sundhedssystemerne udvikles, så de kan dække det forventede behov som følge af det øgede antal ældre, og navnlig skal adgangen til sundhedspleje forbedres. EU er i færd med at fremme et struktureret samarbejde på dette område samt udveksling af god praksis.

Forvaltning af naturressourcerne

Den hurtige globale befolkningstilvækst betyder, at der inden udgangen af 2010 allerede vil være 400 millioner flere mennesker i verden end nu, især i byområderne. I en verden med voksende indbyrdes afhængighed kan vi ikke fortsætte med at producere og forbruge som hidtil. Biodiversiteten er truet. På verdensplan er der 15 500 plante- og dyrearter, som er i stor risiko for at blive udryddet. I de seneste årtier er der allerede konstateret meget store tab i praktisk taget alle typer økosystemer og arter (dyr, planter, skove, ferskvand, frugtbare jordarealer osv.). Ferskvand er en anden vigtig naturressource, som er truet. Generelt truer den globale vandkrise både liv, bæredygtig udvikling og i sidste ende også fred og sikkerhed.

De foranstaltninger, der er truffet for at nå EU's mål om at standse tabet af biodiversitet inden udgangen af 2010, omfatter bl.a. reformen af den fælles landbrugspolitik og den fælles fiskeripolitik samt oprettelsen af netværket Natura 2000. Kommissionen er ved at udarbejde en meddelelse om at standse tabet af biodiversitet inden udgangen af 2010. Blandt foranstaltningerne for at styrke en effektiv energiudnyttelse skal nævnes EU-direktivet om affald af elektrisk og elektronisk udstyr og Kommissionens meddelelser om integreret produktspolitik. I perioden fra 2000 til 2006 yder EU også store beløb fra struktur- og samhørighedsfondene til at samfinansiere investeringer til støtte for miljøinfrastrukturer og rehabilitering og vedligeholdelse af industri-, by- og naturområder.

De internationale initiativer omfatter bl.a. EU's vandinitiativ "Water for Life" til opfølgning af verdenstopmødet om bæredygtig udvikling. EU spiller også en ledende rolle i både konventionen om den biologiske mangfoldighed og arbejdet for at fastlægge den tiårige ramme for programmer for bæredygtig produktion og forbrug.

Arealanvendelse og transport

Trods målet om at afkoble transport fra BNP-vækst vokser transportmængden stadig hurtigere end BNP. Det har konsekvenser på mange forskellige områder, lige fra trafiktæthed og sundhedsproblemer på grund af luftforurening til øgede CO₂-emissioner, som har indvirkning på EU's klimaændringsmål.

EU har lanceret en række politikinitiativer for at begrænse de negative virkninger af denne væksttendens i transportsektoren. EU er i færd med at anspore en omlægning fra vejtransport til transportformer med lavere miljøkonsekvenser som f.eks. rene busser, transport ad vandveje og jernbaner. Kommissionen har også foreslået, at medlemsstaterne indfører infrastrukturbeskatning for at påvirke transportefterspørgslen, således at man bevæger sig hen mod en situation, hvor de priser, transportbrugerne betaler, afspejler de fulde omkostninger, samfundet påføres (f.eks. Eurovignet-direktivet), men gennemførelsen heraf er fortsat begrænset. Ansporet af EU-lovgivning og -initiativer er der desuden gjort betydelige fremskridt inden for køretøjs- og brændstofteknologi, men disse fremskridt er ofte blevet neutraliseret af den voksende efterspørgsel og transportmængde. Endelig er der foranstaltninger i gang for at forbedre forvaltningen af bymiljø og arealanvendelse, bl.a. gennem EU's strukturfondsprogram "Urban II" og rammeprogrammet for forskning. Kommissionen er også ved at forberede en temastrategi for bymiljøet, som vil blive offentliggjort i 2005.

Eksterne aspekter af bæredygtig udvikling

Foruden indsatsen for at standse de uholdbare tendenser, der er nævnt ovenfor, har arbejdet med at fremme bæredygtig udvikling på globalt niveau bl.a. omfattet følgende EU-foranstaltninger:

Styring af globaliseringen

Globaliseringen er den nye kontekst, inden for hvilken der skal opnås bæredygtig udvikling. Globaliseringen kan i væsentlig grad stimulere bæredygtig udvikling, men dens fordele er ofte ulige fordelt mellem landene og også internt i landene, og en ureguleret verdensøkonomisk integration kan få negative følger for miljøet og samfundet som helhed.

EU støtter en kohærent og integreret tilgang til spørgsmål vedrørende globalisering inden for rammerne af WTO, de internationale finansieringsinstitutioner (IFI) og FN-organerne. EU ønsker også at styrke nøgleorganer som f.eks. Den Internationale Arbejdsorganisation.

De igangværende WTO-forhandlinger og Doha-udviklingsdagsordenen (DDA) er væsentlige for en effektiv og retfærdig integration af udviklingslandene i den globale økonomi. Inden for rammerne af DDA-forhandlingerne har EU siden 2002 konstant arbejdet for at virkeliggøre sine mål om at fremme en global bæredygtig udvikling inden for mange forhandlingsspørgsmål. Da udviklingslandenes bestræbelser for at blive integreret i det globale handelssystem desuden skal støttes effektivt, har man identificeret handelsrelateret bistand (TRA) som et af de prioriterede indsatsområder for EU's udviklingssamarbejde, og

der er taget hensyn til denne dimension i alle de relevante led i beslutningstagningen om tildeling af midler.

Desuden har EU også siden afholdelsen af WSSD taget vigtige skridt til at gennemføre handelspolitiske ledsageforanstaltninger, som falder uden for DDA, bl.a. ved at videreføre sin indsats for at inkludere et betydeligt element af bæredygtig udvikling i alle igangværende eller fremtidige bilaterale eller regionale forhandlinger.

Bedre global styring

God styring og fremme af demokratiet er kritiske faktorer i bestræbelserne for at virkeliggøre millennium-udviklingsmålene. Ifølge millennium-erklæringen er en af betingelserne for at skabe de rette forudsætninger for udvikling og fattigdomsbekæmpelse, at der sikres en god styring i de enkelte lande, god styring på internationalt plan og gennemskuelige finansielle, monetære og handelsmæssige systemer.

Kommissionen har behandlet spørgsmålene om institutionel kapacitetsopbygning, god styring og retsstat i en meddelelse om styring og udvikling, hvor der fokuseres på opbygning af institutionel kapacitet og dialog om styring i forskellige typer landesituationer. Der er også gjort en indsats for at fremme bæredygtig udvikling i alle de eksisterende internationale og regionale samarbejdsaftaler og politikinstrumenter. Desuden har spørgsmålet om at styrke den internationale styring af bæredygtig udvikling været centralt i EU's bestræbelser for at udvikle et effektivt multilateralt system.

- Finansiering af udvikling

Hvis millennium-udviklingsmålene skal virkeliggøres, er der behov for finansiering. FN's målsætning om, at der skal afsættes 0,7 % af bruttonationalindkomsten (BNI) til offentlig udviklingsbistand (ODA), er dog langt fra opfyldt.

EU har defineret sit bidrag til finansieringen af udviklingsprocessen i otte udtrykkelige tilsagn, som blev godkendt af Det Europæiske Råd i Barcelona den 14. marts 2002. I den seneste overvågningsrapport forudses det, at bistandsniveauerne i det udvidede EU (25 medlemsstater) som helhed vil overstige det mellemliggende mål om 0,39 % af bruttonationalindkomsten (BNI) til ODA og komme op på 0,42 % af BNI til ODA inden udgangen af 2006, svarende til ca. 38,5 mia. EUR. De yderligere ressourcer, der mobiliseres i perioden 2002-2006, beløber sig til i alt 19 mia. EUR.

Del II: Hvordan udfordringerne tages op

5. FREMTIDIGE RETNINGSLINJER

I lyset af de vedvarende udfordringer må Europa ikke blot holde fast ved sit tilsagn om en langsigtet dagsorden for bæredygtig udvikling og bedre livskvalitet, men må også finde en mere effektiv måde at tackle disse udfordringer på.

5.1. Bekræftelse af de grundlæggende principper for Den Europæiske Unions strategi for bæredygtig udvikling

Begrebet bæredygtig udvikling og komplementariteten mellem strategien for bæredygtig udvikling og Lissabon-strategien er blevet forklaret i forordet.

Derudover vil det af revisionen fremgå, at den væsentlige **tre dimensionale karakter** af bæredygtig udvikling stadig er hjørnестenen i strategien, dvs. en udvikling, som kun kan nås, hvis økonomisk vækst, social inklusion og miljøbeskyttelse går hånd i hånd, både i Europa og i andre dele af verden.

I revisionen vil der også blive taget hensyn til **EU's bidrag til global bæredygtig udvikling** på to måder: for det første ved, at man ser på de internationale aspekter ved de seks uholdbare tendenser, som strategien tager fat om; for det andet ved, at man i strategien integrerer de eksterne EU-politikker, der bidrager til global bæredygtig udvikling. Dermed vil EU bekræfte og styrke sit tilsagn om at ville påtage sig en ledende rolle i dagsordenen for bæredygtig udvikling på globalt plan.

5.2. Bekræftelse af den nye tilgang til politikudformning og sammenhæng mellem politikker

Ved revisionen vil den **'nye tilgang til politikudformning'** blive styrket som det centrale middel til at få placeret bæredygtig udvikling i hjertet af EU's politikudformning. EU's fremtidige strategi for bæredygtig udvikling skal navnlig sætte yderligere skub i de forskellige komponenter i EU's dagsorden for bedre regulering, herunder konsekvensanalyse, høring af interessenter og regelforenkling.

Det betyder, at bæredygtig og omkostningseffektiv politikudformning fortsat vil blive understøttet gennem bedre regulering, herunder en mere effektiv gennemførelse af en **afbalanceret konsekvensanalysemetode**, der dækker både nye interne og eksterne politikinitiativer fra Kommissionens side. Desuden vil der fortsat blive foretaget analyser af større handelsaftalers konsekvenser for bæredygtighed. Dette værktøj er for nylig blevet forbedret i lyset af de første indhøstede erfaringer²¹, men det vil løbende blive undersøgt, om metoden kan forbedres yderligere, især med hensyn til økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter af bæredygtig udvikling. Med henblik herpå vil Kommissionen også forsøge at forbedre høringen af interessenter om EU-politikker. Desuden vil der blive lagt vægt på betydningen af at sikre en passende opfølgning af den interinstitutionelle aftale med Europa-

²¹ Ref. Impact Assessment: Next Steps – in support of Competitiveness and Sustainable Development, SEC(2004) 1377, 21.10.2004.

Parlamentet og Rådet²² (dvs. nødvendigheden af at Europa-Parlamentet og Rådet anvender de samme principper og standarder i forbindelse med konsekvensanalyse, når der er tale om konsekvensanalyse af væsentlige ændringer til Kommissionens forslag).

I den nye tilgang indgår også den **åbne koordinationsmetode**, især på områder som social inklusion, adgang til arbejdsmarkedet og social beskyttelse, hvor denne metode spiller en afgørende rolle i moderniseringen af sociale beskyttelsessystemer.

Som led i den nye tilgang til politikudformning vil Kommissionen fortsætte med at støtte brugen af **markedsbaserede instrumenter** for at få en afspejling af de faktiske omkostninger ved brug af ressourcer og den miljømæssige indvirkning heraf for samfundet. F.eks. vil medlemsstaterne blive opfordret til at se på, hvordan de kan vælte afgiftsbyrden på arbejdet over på årsagerne til miljøskader. I revisionen vil der også blive lagt yderligere vægt på, hvor stor betydning investeringer i **videnskab og teknologi** har for bæredygtig udvikling. Noget af det, der kan fremme økoinnovationer yderligere, er EU's forskningsprogram, Kommissionens innovationspolitik samt offentlige indkøb. Der vil også blive tilskyndet til, at der udveksles oplysninger med eksterne partnere om bæredygtig forskning, videnskab og teknologi.

5.3. Fortsat fokusering på de vigtigste uholdbare tendenser og mere detaljeret undersøgelse af forbindelserne mellem dem

Revisionen vil fastholde strategiens fokus på **hovedtendenser, der udgør en trussel for bæredygtig udvikling**. Mange af disse tendenser kan kun tackles ved hjælp af en konstant indsats i en lang periode, og det vil indebære store strukturelle ændringer i den måde, vores samfund og økonomier fungerer på. Men det må ikke være en undskyldning for ikke at gøre noget på kort sigt.

Revisionen vil derfor omfatte en **grundig vurdering af de uholdbare tendenser, der er omfattet af den nuværende strategi**, for at få identificeret, hvilke mål og tiltag der vil være nødvendige i de kommende år. De prioriterede områder, der blev identificeret i 2001, bør også bringes på linje med de internationale tilsagn, som EU gav på verdenstopmødet om bæredygtig udvikling, FN-konferencen om finansiering af udvikling samt FN's millennium-erklæring og andre hertil knyttede multilaterale aftaler og tilsagn, som EU har bundet sig til. Desuden vil de blive opdateret, så de afspejler udvidelsen af EU med ti nye medlemsstater – og udsigten til yderligere udvidelse i en ikke alt for fjern fremtid – som giver nye udfordringer for EU's kapacitet til at håndtere de uholdbare tendenser. I den forbindelse vil det ved revisionen også blive undersøgt, om der er mulighed for at tilføje et begrænset antal nye eller ikke tidligere kendte tendenser, herunder økonomisk uholdbare tendenser.

Endelig vil der i revisionen blive lagt større vægt på at **identificere de indbyrdes sammenhænge mellem udvalgte uholdbare tendenser**. Det vil blive tilstræbt at maksimere de positive synergier og reducere kompromiserne. Ved f.eks. at anspore til transportomlægning fra vej- til jernbanetransport er det muligt at reducere udledningen af drivhusgasser og samtidig mindske trafiktheden (opnå dobbeltgevinst). Et andet eksempel kan være, hvordan investeringer i grundlæggende teknologiske ændringer vil kunne give en bedre konkurrenceevne og samtidig forbedre miljøkvalitet og social samhørighed.

²² Interinstitutionel aftale om bedre lovgivning, EUT C 321 af 31.12.2003, s. 1.

5.4. Mål og milepæle

I strategien fra 2001 blev det vedtaget, at der skulle defineres mellemfristede hovedmål, der vedrørte hver enkelt af de uholdbare tendenser, og fastlægges et antal foranstaltninger til at opfylde disse mål. I revisionen vil det blive bekræftet, at der er behov for klarere mål og hertil hørende frister, hvis indsatsen skal kunne fokuseres på prioriterede områder og fremskridtene skal kunne måles.

Selv om tendenserne udgør langsigtede problemer, som kræver langsigtede løsninger, kan man kun sikre, at samfundet bevæger sig i den rigtige retning, ved at opstille klare mellemliggende mål og måle fremskridtene. At opstille langsigtede mål må derfor ikke betyde, at indsatsen udskydes til senere.

I den reviderede strategi vil der derfor blive fremlagt nye hovedmål for hver af de uholdbare tendenser og fastlagt mellemliggende milepæle, som gør det muligt for EU at overvåge de faktiske fremskridt. De operationelle mål og handlingsplaner vil blive identificeret inden for de relevante interne og eksterne sektorpolitikker, som også bliver de vigtigste rammer for gennemførelsen og overvågningen af politikinitiativer, herunder de internationale tilsagn, som blev givet i forbindelse med millennium-erklæringen og topmøderne i Barcelona og Monterrey.

5.5. Effektiv opfølgning

Beslutningen i Göteborg om, at strategien skulle følges op hvert år på Det Europæiske Råds forårsmøde, har ikke levet op til forventningerne. Der vil blive udviklet et bedre rapporteringssystem ved revisionen. Der vil blive fokuseret på den kort- og langsigtede gennemførelse af strategiens mål, og så vidt muligt vil de foreliggende rapporter om spørgsmål vedrørende bæredygtig udvikling blive kombineret og forenklet. Det institutionelle ansvar (især Det Europæiske Råds og Europa-Parlaments rolle) i opfølgingsprocessen vil blive præciseret nærmere.

Opfølgningen vil navnlig foregå på grundlag af indikatorer for bæredygtig udvikling, som er udviklet af Kommissionen. Disse indikatorer vil bl.a. bygge på de forskellige indikatorer, der er udviklet inden for de sektorpolitiske processer, og de synteser, der er udledt heraf ved fastsættelsen af de strukturelle indikatorer, der er benyttet til måling af fremskridtene for at nå målene i Lissabon-reformdagsordenen. Der vil også blive gjort mere for at udvikle kommende modeller og prognoser og indsamle videnskabelige data til støtte for en effektiv opfølgning.

5.6. Styrkelse af ejerskab og forbedring af samarbejdet med offentlige og private aktører på alle niveauer

Det er nødvendigt med en yderligere indsats for at skabe større bevidsthed og mobilisere og inddrage interessenter på alle niveauer. Det må stå helt klart, hvem der er ansvarlig for hvilken indsats på hvilket tidspunkt, og hvem der skal bære omkostningerne. Med henblik herpå vil Kommissionen undersøge, hvordan der kan skabes effektive partnerskaber med erhvervslivet, fagforeninger, ikke-statslige organisationer og forbrugersammenslutninger, især med henblik på at drøfte, hvordan de i denne revision konstaterede uholdbare tendenser kan tøjles.

Der vil blive gjort forsøg på at opnå en større sammenhæng mellem EU's initiativer og globale, nationale, regionale og lokale initiativer for at fremme bæredygtig udvikling. Der kan

være tale om tiltag som identifikation af fælles prioriteter under hvert enkelt hovedmål, indledning af en proces med gensidig læring med medlemsstater og/eller regioner og etablering af mekanismer til løbende udveksling af oplysninger om bedste praksis.

EU bliver også nødt til at optrappe sine bestræbelser på at stimulere yderligere tiltag i andre dele af verden, både i industrialiserede lande, lande med overgangsøkonomi og udviklingslande. Kommissionen vil bestræbe sig på at udbygge dialogen om målene for bæredygtig udvikling med partnere uden for EU, især administrationer og civilsamfund i tredjelande samt internationale organisationer og ngo'er, der fokuserer på globale spørgsmål.

6. NÆSTE SKRIDT

Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd, Rådet, Europa-Parlamentet, medlemsstaterne, regionale myndigheder og alle dele af civilsamfundet til at fremsætte kommentarer til de foreslåede retningslinjer for strategien. Der vil første gang blive lejlighed til at drøfte dette på det interessentforum, der afholdes af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg den 14. og 15. april 2005. Kommissionen vil senere på året forelægge et forslag til en revideret EU-strategi for bæredygtig udvikling.